

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDEKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:

6-nasabos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1901.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Kedd, július 30.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Újabb pártalakulás.**
 - Igazságügyi dolgok.**
 - Megkopott becsület.**
 - Megrendszabályozott táboriszernagy.**
 - Menyházi csendélet.**
 - A Szelle-Kormos ügy.**
 - Kerékpárok veszedelme.**
 - „Hallja maga Bartha Miklós!”**
 - Milliók sikkasztás.**
 - Lázítás a rsidók ellen.**
 - A kánikula.**
 - Gálly Sándor letartóztatása.**
 - Testvérek egymás ellen.**
 - Tárca: Dobay büne.** Irta: Lengyel Laura.
 - Csarnok: Két barát.** Irta: Langenberg Miksa.
- Fordította: Ritt Gyula.

Újabb pártalakulás.

Arad, július 29.

Abból a chaotikus gőzkörből, melyben az antidiluviális felekezeti ellenzékeskedés lövelte ki a szószoros értelmében elvakító „sugarait” a politikai mezőkre, újabban megint kezd valami kifermődni.

Hogy mi lesz a még alakatlan tömegből, tudni nem, csak sejteni lehet. Ezekből a sejtelmekből kigubancolni azonban, ismerve a mérges gázokat, melyekből a legújabb politikai vegyi összetétel alakul, semmi kecsegtetőt nem lehet a politikai célok nemes s főként szabadelvű szolgálattételére.

Most közvetlen a választások előtt ütötte föl fejét előkelő s szavavehető források útján a híre annak, hogy „Országos

kereszténypárt” név alatt már program-szerű alapon kiugrik a küzdelem terére egy új politikai párt s fölveszi a harcot minden létezővel.

A mennyire mi a programot ismerjük, meg kell vallanunk, hogy annál agyafurtabb munkát rég nem olvastunk. Van abban szabadelvűség is, de csak külső befuttatásként vékony rétegben, s ha azt egy kissé megvakarjuk, rögtön kifezetélik alóla a nyers konzervativizmus, mint az orosz alól a tatár. Van benne fohászkozással vegyes káromlás, türelemmel bemázolt gyűlölködés, agrarizmussal vegyes merkantilizmus, szóval sok-sok ellentét, látszólag a szavak békóiban szépharmóniában.

Mesterét mindenestre dicséri, a mennyiben dicséretet érdemel az, a ki meggyőződését el tudja álcázni, azért, hogy félrevezessen. Ennyi homlokegyenest ellenkező törekvésről, a mennyi ebben a programban foglaltatik, komoly és józan politikai fel sem teheti a közös erővel lehető gyakorlati érvényesülést, s mindenkiben két gondolat ver gyökeret. Az egyik az, hogy ha igazán a nép és polgárság javát akarná az új párt, nem volna szükség a minden pártikuláris érdeket egyaránt legyezgető programra, s legkevésbé arra a szóra, hogy „keresztény!” Mert a már mondottakon felül ez a szó nyilvánvalóvá teszi az új párt antiszemita jellegét.

A másik szembeötlő gondolat az, hogy

miért nem tudnak az új programot valló urak elhelyezkedni a már létező pártok valamelyikének keretében s miért csipegetnek el szarka módra egyiktől-másiktól? Az a második gondolat pedig, a logika törvényeinek kérelhetlenségével egyenesen rámutat a férfiakra, jobban mondva arra a dicső triumvirátusra, mely évek hosszú sora óta lebeg héjja módra lecsapni készen a közszellem felett, attól mind távol élni kénytelenítettén s jelenleg a politikai világűrben céltalanul tévelyegvén.

Igen ők azok, Ugron, Bartha és Palóczy urak. Ők nem fértek meg egy párt keretében sem, az önmaguk csekély töredékét sem véve ki, ők kerestek s fájdalom, kaptak is mindig szövetségeseket mind azon politikai letöröttek köréből, ki beteges, sőt jórészt hazafiatlan ambíciókat az ő uszályukhoz kötöttek.

Most már zabban, francia pénzben szükkölködvén, egy merész csavarintással lesznek országos antiszemiták.

Válják egészségükre, — úgy a hogy mi kívánjuk.

Félni nem félünk tőlük, de jó lesz a közvéleménynek éber figyelemmel kísérni ezt az újabb székely puccsot. (Dsk.)

POLITIKAI HIREK.

Tagányi Sándor választói között. Tegnap délelőtt 10 órakor Buttyinba érkezett Tagányi Sándor dr. orsz. képviselő, ahol vendége volt Sztráva Miklós nyug. ezredes, a kerület szabad-

TÁRCA.

Dobay büne.

Irta: Lengyel Laura.

Dobay egy reggelen arra ébredt föl, hogy valaki erősen becsapta a verenda ajtót.

— Ez nem Zsuzsi — mondta a másik oldalára fordulva, csak miután pár percig így szendergett, tette hozzá izgatottan:

— Dehát ki?

A következő pillanatban már kinyílt szobájának ajtaja és unokahuga Magda borult a nyakába keserves sirással:

— Uh, bácsi, bácsi, én nagyon boldogtalan vagyok.

Dobay Erre már felült ágyában és megdörzsölte szemét:

— Az urad? — kérdezte aztán filozófus nyugalommal.

— Igen, az a nyomorult gazember...

Oh bácsi, ha tudná...

— Mindjárt meg fogom tudni — felelte Dobay ur rendíthetetlen nyugalommal. Eredj át az ebédlőbe, mindjárt utánad megyek.

Dobay nem siet tulságosan az öltözködéssel. Ugy gondolta, hogy a rossz hír elé nem kell feleslegesen szaladni.

Különbén nagyon szerette ezt az asszonyt ki mint 12 éves csitrileány került házába. Kezdetben terhére volt, zavarta, később megszokta és nagyon megszerette. Magda ugyan 18 éves

korában sem bírt letenni egynemely rossz szokásáról. Többek közt az ajtót és ablakot állandóan nyitogatta, Dobay, ha a Magda nevét kimondta, menten fejszagatást is érzett. De azért nagyon jól megfértek egymás mellett. Asszony nem volt a háznál s így Magda nagyon rákapott nagybátyjára. Eleinte konfidenskedett vele, később dirigálta, Dobay nagy lelki nyugalommal törődött bele a megváltozhatatlanba, míg végre egy szép tavaszi estén eszébe jutott, hogy ha már így áll a dolog, feleségül is vehetné Magdát.

Ebben az időben negyven esztendő volt, Magda meg tizenhét. Dobay okos ember volt és sokat gondolkozott ezen a differencián. De Magda oly őszinte vonzalmat, oly nagy szeretetet tanúsított irányában, s neki oly drága volt a leány, hogy végre is megnyugtatta magát.

Csak a vallomással volt megakadva. Valami különös, szinte női szemérmesség tartotta vissza attól, hogy a leánynyal szerelméről beszéljen. Ezzel a leánynyal, ki gyermekkor óta itt él házában, ki most is kényeskedve ül ölébe és mindenféle lehetetlen pongyolában járkál körülötte. Néha zavarba hozta a leány bizalma. Mikor egyszer előtte váltott blouzt, elfordította fejét és piros lett az arca, a leány pedig ép oly kevéssé genirozta magát előtte, mintha édesapja lett volna.

Dobay okos ember léteére sejtette, hogy ez a bizalom és közlékenység nem a szerelem jele. De azért mégis remélt. Egy meleg nyári

délután, mikor Magda pongyolában, füzetlenül lustálkodott és arról beszélt nagybátyjának, hogyha husz milliója lesz, egy fehér márványkastélyt építtet a Tisza partjára, Dobay ur jóakarattal csöndes szivarozás mellett hallgatta a sok ostoba fecsegést, mikor Magda egyszerre vérpáros arccal ugrott fel helyéről:

— Szent isten! Zoltay...

Mint a nyíl, úgy futott be szobájába, honnan pár pillanat múlva vérpáros arccal, de kék selyemblouzban tért vissza.

Dobay szomorú mosolyal nézte a visszatérő leányt, de aztán eszébe jutott, hogy ő csak magánkedvtelésből szerelmes, de tisztességből nagybátyja és gyám, eldobta szivarját és kiült a széltoló Zoltay Lacival.

Mikor este egyedül maradt a leánynyal, az szokása ellenére nagyon hallgatag, szelid és mélyzó volt. Egyszer csak minden különösebb ok nélkül lehajolt és megcsókolta nagybátyja kezét.

Dobay érezte, hogy ez a csók egy sirémlék az ő eltemetett szerelme felett.

— Oh bácsi, bácsi — szölt Magda lehajtva fejét — én szeretnék meghalni.

Dobay magában erre gondolt:

— Mindnyájan a koporsót emlegetik ilyenkor, a leányok szörnyen ostobák.

Majd megsimogatta a Magda hullámos haját és utána tette.

— De nagyon kedvesek.

Az, hogy Magda félev múlva Zoltay Lászlóné lett és kutyába sem vette a bölcs mon-

elví párti elnökének. Választói itt nagyszám-ban várták, s Tagányi, aki kijelentette, hogy ezúttal sem programbeszédet, sem beszámoló-t nem akar mondani, bizalmas beszélgetést folytatott választóival. Ennek során kijelentette, hogy Széll Kálmánnak és a kormánynak feltétlen híve. Sztráva pártelnök újból felajánlotta Tagányinak a mandátumot s Tagányi ezt el is fogadta. Délben a Korona vendéglőben 120 terítékű banket volt, melyen részt vettek a választókon kívül, mint vendégek Baross Ferenc főszolgabíró, *Mladin* Miklós tiszteletbeli főbíró. Az első felköszöntőt Sztráva mondta Tagányira, mire utóbb válaszolt, a kerületre és annak polgáira ürítvén poharát. Ezután még sokan mondtak pohárköszöntőt.

A pánszláv izgatások veszedelme. Bártfáról táviratozzák, hogy a tótság körében Szent-Pé-tervárott nyomtatott röpiratot találtak, mely az orthodox orosz vallás és az orosz cár fennhatóságának elismerése mellett izgat. A csendőrség megtudta, hogy a röpirat szerzője Szárics Mihály volt eperjesi kispap, jelenleg szent-pé-tervári hivatainak, Komlóson tartózkodik. Kihallgatása alkalmával azzal védekezett, hogy nő-sültni jött s a röpiratot azért írta, mert máskül-önben az oroszországi hivatalt nem kapta volna meg. Szárics, kinek utlevele van, a kihallgatás után eltűnt. Ezzel együtt jelentik, hogy Zama Nikuláj csarnói volt gör. kath. pap, most egy amerikai muzsika segítőegylet titkára, *fenyegető levelet* írt *Artim* Mihály behetői papnak, hogy távozzék a parochiából, ne akadályozza a görög keleti vallás terjesztését, mert különben pörül fog járni.

Képviselőválasztási mozgalom Versecen. Versecen, mint onnan távirják, *Herceg* Ferencsel, a jelenlegi képviselővel szemben a város polgármesterét, *Szemayer* Jánost akarja fölléptetni a szabad-elvűpárt egy töredéke. A *Szemayer*-párt tegnap akarta megtartani alakuló gyűlését a „Szólóenyige” című vendéglőben, de óriási kudarc érte. Mikor ugyanis az elnöklő *Szemayer* Károly dr., a polgármester testvére, kérdést intézett a jelenlevőkhöz, hogy kit akarnak jelölni, a teremben levők négy-ötöd része nagy lelkesedéssel *Herceget* éllette, mire *Szemayer* Károly sietve berekesztette az értekezletet és kevés hívével elvonult. *Herceg* Ferenc két hét múlva fogja megtartani programbeszédét.

Igazságügyi dolgok.

Budapest, július 29.

Nem akarunk semmiféle következtetést levonni a *Tresics* esetből, a mely különben méltó feltűnést keltett a magyar jogászkörökben. De sokan kérdezik s a nagy közönség szinte osztatlanul így gondolkozik, miért ne lehetne Magyarországon is nyolc nap alatt elintézni legalább olyan peres ügyeket, a melyek hosszabb elővizsgálatot nem igényelnek. Ime Zágrábban egy bűneset után rövidesen letartóztattak, kihallgattak, elítéltek egy bűnös embert, a mi nálunk a legjobb esetben is két-három hónap alatt történhetik meg.

Ezzel szemben sok ellenvetést hallottunk bíróság és ügyvédek ellen egyaránt.

A bírák nem elegendők és tulin-tul el vannak halmazva anyaggal. Ellenben igen sok az ügyvéd, a kiknek száma még rohamosan emelkedőben van. Egyik a másiktól nem tud megélni, huzzák-halasztják a pereket, hogy a felek költségeit szaporítsák, kis ügyekből nagy dolgot csinálnak stb. És e mellett pereskedő nemzet vagyunk, minden semmiségért ügyvédhez, bírósághoz futunk s így nem csoda, ha a bíróság, ha még annyi személyzetből állana is, nem tud megfelelni a követelményeknek.

Ezek azok a panaszok, a melyeket lépten-nyomon hallunk s valljuk be mindjárt, hogy sok igazság rejlik bennök — természetesen tisztelet a kivételeknek. E panaszok és vádak illenek egyesekre, de sem az ügyvédi testületet a maguk egészében nem érinthetik, mint a hogyan bíróságot sem.

Mindakét testület jól érzi a maga baját és titkot sem csinál belőle. Hiszen az ügyvédi kar már régóta sürgeti a reformokat s az igazságügyminiszterium foglalkozik is e bajok orvoslásával. Jól tudjuk, hogy ez orvoslást még tervezetében is szigorunak és fájdalmasnak tartják sokan, de ha elfogulatlanul bíráljuk meg a dolgot, be kell látnunk és be kell látnia mindenkinek, hogy akut bajt, mérges sebet egyszerű kötözéssel gyógyítani nem lehet. Gyökerében kell gyógyítani s a sebek mélyére kell hatolni, hogy a bajt orvosoljuk.

De meg bizonyos az is, hogy a polgári

peres eljárásnak az ügyvédekre sérelmes része még nem bevégzett dolog s az ügyvédi kar meghallgatásával bizonyára fognak módot találni arra, hogy egyes esetekben enyhítsenek a tervezeten.

Más kérdés a bíróság ügye. Ugy tudjuk, hogy felsőbb helyen az ország pénzügyi viszonyaihoz mérten komolyan gondolkoznak a birói kar szaporításáról. Mégis a fősulyt arra fektetik, hogy a bírósági restanciákat lehetőleg megszüntessék, illetve a minimumra redukálják és hogy a felek minden esetben lehetőleg a legrövidebb terminust kapják.

E tekintetben, mint előkelő és feltétlenül megbízható forrásból értesülünk, felsőbb helyen szigoruan el vannak határozva arra, hogy szinte könyörtelenül járnak el.

Kétségtelen az, hogy minden testületben vannak tehetségtelegebb és hagyagabb egyének is, lehetnek és bizonyára vannak a birói testületben is a sok jeles, nagytehetségű és hivatott bíró mellett.

A hanyagabb bírák ellen szólnak a s.igorubb intézkedések, a melyeknek már sok helyen erős fogantja is nagyon, a közönségnek igen nagy melegegedésére és örömére. A terminusok dolgában pedig mindenki észreveheti ma már, hogy azok hónapok óta rövidebbek. Ez a felsőbb utasítás eredménye.

Mi csak őszinte örömmel konstatálhatjuk e tényeket és hálával emlékezünk meg az igazságügyi kormányzat gondoskodásáról. Egyaránt hasznára van ez az igazságkereső közönségnek, mintahogy emeli a birói-kar tekintélyét is.

Saturnus.

TÁVIRATOK.

A belga király utazása.

Gastein-fürdő, július 29. A belga király ma reggel Salzburgba utazott, a honnét Párisba megy.

A lipcsei bankbukás.

Kassel, július 29. *Schlegelt*, a törköly-száritó-részvénytársaság felügyelő tanácsának tagját ma letartóztatták.

dást, hogy mindnyájan halandók vagyunk. — az megint nagyon természetes és észszerű dolog.

A szerelmes ember a világ leháládatlanabb teremtménye. Dobay a házasság óta keveset látta unokáját. Zoltayék Pesten laktak és ritkán keresték fel a mándoki pusztát.

Hogy most az asszony maga keresi fel, ennek mégis csak komoly oka lehet. Dobay egy félóra múlva ott ült Magda mellett az ebédlőben:

— Nos, mi bajod az uraddal?

— Gyűlölöm — szólt az asszony — szikrázó szemmel.

Dobay nagy gonddal levágta szivarja végét, csak azután kérdezte:

— Megcsalt?

— Még csak az kellene — pattant fel Magda — de különben biztosan megcsalt volna, ha nála maradok.

Aztán nagybátyja nyakába borult és zokogva, fuldokolva mondta:

— Bácsi, bácsi, nincs nekem senkim e világon rajtad kívül.

— Dobay megvárta, míg Magda kisírja magát a vállán, aztán rágyujtott a szivarra.

— Meg fogok halni — folytatta kétségbeesetten.

— Az asszonyok is ostobák — konstátálta magának Dobay.

Majd hozzátette:

— De szintén kedvesek.

Magda előadásából különben csak azt lehetett megtudni, — hogy gyűlölöi férjét és inkább meghal, mintsem visszatérjen a házába. Nem megy vissza ahhoz a gazemberhez soha, soha!

Dobay a soha és örökké szót már régen kitörölte a szótárából, de Magda oly nagy meggyőződéssel esküdött, hogy végre hinni is kezdett a dolog komoly voltában.

Es e hittal együtt feltámadt szívében a reménység. — Becsületes ember volt s eszébe sem jut a dolog, ha Magda mindennap nem gyötri a válópör miatt. Százszor elmondta az asszonynak, hogy az ilyesmit nem szabad elhamarkodni, meg kell gondolni a dolgot stb. stb. . . De az asszony csökönyösen ragaszkodott tervéhez, végkép meg akar szabadulni az uratól, akit utál, gyűlöl, akiről hallani sem akar többé.

Végre egy napon beutazott a fővárosba és fölkereste ügyvédjét. Még egy s más dolga is akadt Budapesten, így sürgönyözött Magdának, hogy az ügyében eljár, de őt ne várja csak három nap múlva.

Magda a sürgönyt olvasgatva, a nyitott verandán heverészett, mikor hirtelen kinyílt az ajtó és ott állt előtte a férje.

Zoltay ur a szinpadról immár jól ismert gunyos udvariassággal üdvözölte.

— Terhére vagyok asszonyom?

Zoltay ur sokat járt a színházba, — de az a gunyos meghajtás nem igen sikerült. Halvány volt az arca, beesett a szeme, fakó az ajka.

— Ügyvédhez ment — mondta a férj keserű szemrehányással. Nem szeretett maga engem soha. Hogy most gyűlöl, azt értem, de hogy a multat is megtudja tagadni és hogy ügyvédhez fordult én ellenem . . . Nem elég a tanulság, végképen elakarja temetni a multat? . . . De hát miért . . .

ennek a kis szónoklatnak természetes következménye az. — hogy Magda este már ott ült a gyorsvonat egyik fülkéjében. — A kalauz — bármit is mondjanak, — nem mult még ki a romantika a földről — senkit sem bocsátott be hozzájuk, sőt egy-egy türelmetlenkedő utasnak szemrehányóan oda is szólt.

— Nászutasok, ha mondom . . .

Az utas dörmögve kiunt ácsorgott tovább a folyosón. Az emberi nem elfajulásáról siralmas történetek keringenek. Tudjuk, hogy a hajótörött emberek szükség esetén felfalják egymást, de még hajótörött kannibál sem vete-mednék annyira, hogy egy nászuton levő fiatal pár kupéjába betelepedjék.

Magda ott ült az ura mellett s Zoltay vállára hajtva fejét, sirva mondta:

— Én nem is akartam, hanem a bácsi, igen a bácsi.

— Vén gazember — mordult fel dühösen a férj, ezt megkeserülőd.

— Ne bántsd szegényt — és Magda gyöngéden lefogta férje ajkait fehér kezével. — Én is hibás voltam. Igaz, hogy neki kellett volna megmondani, hogy a válás nem tréfa, nem gyerekesség, de ő ahelyett mindjárt ügyvédhez szaladt. De mivel olyan boldogok vagyunk, bocsásunk meg neki.

— Legyen, megbocsátok — felelt nagy-lelkűen Zoltay és megcsókolta feleségét.

Es ott a robogo gyorsvonaton őszintén érezték, mily nemes és kiváló emberek ők, kik meg tudnak bocsájtani Dobaynak. Annak az embernek, ki majdnem boldogságuktól fosztotta meg őket.

Ujabb spanyol tüntetések.

Madrid, július 29. A Fabra-ügynökség jelentése: Tegnap itt a kongregációk ellen irányuló igen látogatott népgyűlést tartottak. Midőn az elnök felolvasta a prefektusnak a nyilvános tüntetések ellen kiadott rendeletét, a kormány ellen irányuló kiáltások hallatszottak. A népgyűlés után annak résztvevői átvonultak az utcákra. A rendőrség szétszórta a tüntetőket.

Madrid, július 29. A Fabra-ügynökség jelenti Barcelonából: Tegnap a tüntetők egy kis csoportja: Halál a jezsuitákra! kiáltással vonult végig az utcákon. A csendőrség lőfegyverét használta és öt embert letartóztatott.

Megrendszabályozott táborszernagy.

(A hadügyminiszter és a generális.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29

Katonai körökben beszélnek ezt az érdekes esetet: A közös hadügyminiszter rendeletet adott ki, melyben a katonai kaszinók elnökségének kinevezési jogát a jövőre nézve a hadtestparancsnokokra ruházza. Ebben azt is elrendelte a hadügyminiszter, hogy az elnökök mindenkor csak a tényleges tisztek soraiból nevezhetők ki.

A hadügyminiszter legújabb intézkedését úgy magyarázták, hogy az báró *Kober* nyugalmazott táborszernagy ellea irányul, aki a bécsi katonai kaszinó és tudományos egyesület ez idő szerint való elnöke és igen népszerű ember. Miután pedig *Kober* nyugalmazott táborszernagy, következésképpen meg kell válnia a bécsi kaszinó elnökségétől, mely egyike a legnagyobb és legtöbb taggal bíró ilyenfajta egyesületnek.

A hadügyminiszter és *Kober* közt pedig ismeretes az a régtől fogva tartó rossz viszony, mely a nyugalmazott tisztek egyesületének megrendszabályozása miatt vált rendkívül élesé, olyannyira, hogy báró *Krieghammer* becsületügyi eljárást is folyamatba tett. Ez akkor történt, mikor *Krieghammer* az osztrák delegáció egyik albizottságában meginterpellálták a nyugalmazott tisztek egyesülete ellen az egyes hadtestparancsnokokhoz intézett körrendelete, miatt. *Krieghammer* akkor a többi közt kijelentette, hogy nem akar az ügybe mélyebben bele-menni, nehogy vádlójává legyen bajtársainak, a nyugalmazott tiszteknek. Arra válaszolt *Kober* táborszernagy, a nyugalmazott tisztek egyesületének elnöke nyílt levélben, melyben felszólította a hadügyminisztert, hogy csak álljon elő a vádjával. A hadügyminiszter most a becsületügyi eljárással válaszolt, legújában pedig kiadta a kaszinó elnökségére vonatkozó rendeletét.

Bécsben, ahol *Kober* ismerik és tisztelik, nagy elkedvetlenkedést szült a hadügyminiszter intézkedése és lehet, hogy ez befolyással lesz az aktív és nyugalmazott tisztek közt eddig fenállott jó viszonyra is, mert az utóbbiak közül számosan ki akarnak lépni a kaszinó-egyesületből. Felmerült az a terv is, hogy a nyugalmazott tisztek külön kaszinót alapítanak, miáltal természetesen a tényleges és nyugalmazott tisztek közt való összetartozandóság érzése, melynek ápolására pedig annyi gondot fordítottak illetékes tényezők, feltétlenül redukálódna. Ezt a felfogást táplálják Bécsben.

Ez idő szerint Ausztria-Magyarországon összesen 54 katonai kaszinó-egyesület van, melynek elnökeit eddig a tisztikar saját tetszése szerint választotta.

Mint hallatszik, — az illetékes hadtestparancsnokok mindazokat a tényleges tiszteket, kik elnökei valamely katonai kaszinónak, újból ki fogják nevezni és a hol csak nyugalmazott tiszt az elnök, fognak új embereket ki-nevezni.

Megkopott becsület.

(Az új kereskedelmi törvény.)

Arad, július 29.

A magyar kereskedelem becsülete rég megfeneklett a tisztességtelen verseny iszapjában. Tudós szakferfiak igyekeznek most lemosni ábrázatáról a ráfecscsent sarat és szennyet. A kereskedelmi miniszteriumban a napokban ül össze tanácskozásra egy bizottság, a melynek célja a tisztességtelen verseny vad hajtásait, veszélyesen beteg kinövéseit törvénnyel szabályozni.

Beteg, nagyon beteg a mi kereskedelmünk, ragályos sebekkel van tele becsülete. A vére fertőzött. Bent, mélyen az erekben lap-pang a veszedelmes kórság csirája. Ott kezdődött a baj a lelkénél; a becsülete körül settenkedett a gennyes seb, a szellemét, a szívét támadta meg. Keresik most a gyógyszert, a melylyel fertőzött vérért megtisztíthatnák. Szakferfiak, a kereskedelem tudós orvosai állják most körül a műtő-asztalnál a nagybetegét és a hogy összevont, ráncokba szakadt homlokuk el-simul, megírják majd a recipét.

Kiskereskedelmünk nagy arányu rohamos fejlődése, lendülete nem áll arányban a szükségletekkel. Maga a természet csak a logikus a célszerű fejlődésnek biztosíthat sikert, a tu-nyaságnak ép anynyira ellensége, mint a lá-zas rohanásnak, az ugrásoknak. A nivellálás erejének hatalmát az ember tudása megrabol-hatja ugyan, élhet is vele egy ideig, de aztán egyszerre csak a természet visszaköveteli a maga jogát, melyet erőszakkal bérelt ki, lopott el tőle az ember tudása. Az alkotás alapján meginog, a vakmerőséggel felállított nivó el-veszti egyensúlyát, a mű összedül, hogy a ter-mészet nagy műhelyében a rend helyre bil-lenjen ismét.

Nemrég még a hajthatatlan, szilárd becsület, a tiszta józanság volt fundamentuma a magyar kiskereskedelemnek. A mit erre építettek, biztosan állt, rendíthetlennül. Ma már sokkal lengőbb alapon próbálkozik az ifjabb generáció építeni. Ma már nem a „merész“, hanem az „erőszakos“ vállalkozási szellem ró-zsaszinú lidércfénye csábitja őket egyrészt, másrészt úgy hajszolják bele őket a posványba. Az ifjabb generáció egy költő fantáziájával alkot, teremt ma és nem az egykori józan kereskedő hideg realizmusával, alapos szá-mításával. Mert pénze nincs. Van azonban hitele. És a betegség első állomása: a hitel, az irre-alis hitel.

Az osztrák nagyipar erőszakos betolako-dása ütötte a magyar kiskereskedelem becsü-le-ten a betegség első sebé. A nyakra-főre való gründolást az osztrák gyárak büroí táplálják nálunk. Az esztelen és épp annyira szükségtelen új és újabb üzletek nyitásával egyre széle-sebb talajt vájtak nálunk a tisztességtelen ver-senynek, a mely erőszakoskodásaiban már odáig jutott ma, hogy büzlő pocolyájában megfenek-lett teljesen a magyar kiskereskedelem becsü-lete. Ehez járulnak aztán a szociális élet ama ferde kinövései, hogy az „új princípálisnak“, az „új főnök urnak“ társadalmi téren lépést kell tartani a régi cégek tulajdonosaival. Mutatni kell, hogy „én is tehetem“, mert ez imponál, mert az csak az üzlet érdekeit segíti elő. A „fiatal óriás“ azonban egy napon letör, elbukik. A hitelezők megverik a dobot a szép portálás kirakat előtt. Csak éppen hogy a kirakat szép, mert belül a fiókokban csak levegő-vel telt, üres dobozok állanak. A szépen festett firmatábla terpentinjéhez hozzáragadt egy kis hozomány is már, de azért a tábla le-kerül a magasból, eltűnik a portale homlokza-táról, a „fiatal óriás“ egészségére pedig leg-több esetben a királyi ügyészségek orvosai ügyelnek.

Csak hogy míg a „fiatal gründolók“ eljut-nak a „legzártabb körü társaságig“, azalatt a kereskedelem becsületben, tisztességben meg-őszült érdemes sáfárjai is megsynlik a „fiatal

óriások“ merész fantáziájának lendületes repü-lését. A gyakori fizetésképtelenségekkel járó kiegyezések képezik a tisztességtelen verseny legerőteljesebb forrását. A magyar kereskedők újabb generációjának szemében üzleteiknek legolcsóbb portékája — saját becsületük. A bi-zalomnak, az üzlet létérdekének egykor feltve őrzött akkumulátora nagyon megvedlett, meg-kopott, elvesztette fényét, tisztaságát, erősen belepte azt a tisztességtelenség rozsdafoltja. A tisztességtelen verseny elbukott lovagjai azon-ban aljasságukkal megtépázzák azt a bizalmat is, melylyel a közönség a komoly, a realisan dolgozó kereskedőket megajándékozta.

A tudós szakferfiak, kik most a magyar kiskereskedelem beszennyezett, bemocskolt be-csületének ábrázatáról a piszkot és a sarat igyekeznek lemosni: törvényt, recipét irnak e nagy betegnek. Rossz, nagyon gyenge lábón áll az a becsület, a melyet csak a törvény ereje tart vissza a bukástól, a melynek nem saját belső világának erkölcsi érzése támogató osz-lopa. Jó lesz a törvény, de akkor legelsőbb is a büntető törvénykönyv azon szakaszait sz-i-gorítsák meg, a melyek a csalárd és vétkes bukásokról szólnak.

Azonban a törvények sem fogják teljesen kigyógyítani a kereskedelem nagybeteg becsü-letét. Első sorban is vágjuk utját a ragály eredeti forrásának: gátoljuk meg az osztrák nagy-ipar erőszakos betolakodását a magyar kereske-delembe. Ha Ausztria gazdasági és ipari tulter-melése nem talál elegendő helyet az osztrák piacokon, miért viseljük érte el mi a felelőssé- get? Erőszakos betolakodása rontotta meg ke-reskedelmünk tiszta szellemét, becsületét, ez ingatta meg annak realis alapját.

Tenni kell, cselekedni! Tisztítsák meg ezt a fát a pusztító hernyók nagy seregétől, mert a régi bizalmat csak a régi, tiszta becsülettel nyerhetik vissza. Ne igen bizzanak ők az új törvényben, saját lelkük és gondolkodásuk sok-kal nagyobb hatást gyakorolna. Neveljék a kereskedelem leendő munkásait úgy, miként őket nevelték egykor. Nem törvényre van itt szükség, hanem lélekre, tisztességre, becsületre. Ezt a törvények úgy sem adhatnak. Ezek a törvények csak a magáról megelégedezett, meg-tévedt becsület utjai elé kívánnak korlátot ál-lítani. De ha nincs becsület, minek akkor a törvény. A kinek nincs lelke, nincs önérzete, az ezentul sem fog a börtöntől félni. Több tisztességet, több becsületet és akkor kevesebb törvény is sok lesz.

Menyházai csendélet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29

A menyházai uradalom egyik intézőjétől azt kérdezték, hogy milyen az élet az idén Menyházán?

— Köszönöm kérdését — nem jó!

— Hogyan?

— Hát tetszik tudni, nagyon sok az idén a vendég!

Ez a furcsa okoskodás tényleg valóságban alapszik.

Menyháza ugyanis jó ideig olyasféle pri-vát üdülő hely volt. A régi törzsvendégek gyűltek ott össze; ezek kíváncsian nézték az idegeneket, kik szintén oda kerültek üdülés céljából.

Akkor még patriarchalis viszony uralkó-dott és *Ormos* alispán körül forgolódtott az ősz-szes nyaraló publikum. Ó és az ő hűséges Sa-muja után indult ott minegyik. Az ő törzssas-talanál ültek a fürdőhely legrégebb és leghűsé-gesebb látogatói, *Nachnébel* Odön, a megye Mundi bácsija, *Robitsek* Ágoston, *Hajnal* dr., a fáradhatlan fürdőorvos, kiknek nevét a hálás utókor bizonyára borossebesi vörös márványba fogja vésetni.

Akkor még nagyon primitív volt ott min-den. Este lámpa sem égett az uton. Egy lámpa fénye mellett bandukolt haza az összes fürdőző közönség és ez a Péter bácsi Samujának lám-pája volt. Ha ő utnak indult a vendéglőből

hazafelé, akkor sietve fizetett mindenki és Samu után indult a publikum.

Ezt azonban ma már csak mesének tartják, pedig csak néhány év előtt volt. Most az utak ki vannak világítva, gyönyörű szép nyári lakok felépültek, remek, páriát ritkító uszoda és hidegvizgyógyintézet teszik élvezetessé az ott tartózkodást; szép, gondozott utak, serpentinnek teszik kívánatossá a sétálást; kitűnő konyha elégíti ki a legfinnyásabb gyomrot; jó kényelmes és tiszta lakások csábitják oda az az idegeneket; lawn-tennis pályán testedzőleg mulat az ifjuság és vasárnaponként Hajnal dr. tombolajátékkal szórakoztatja olcsón, alig pár hatosért a publikumot.

A természet pedig oly bőkezűen áldotta meg a tündéri kis paradicsomot, hogy messze vidéken nem találni párjára. Az üde, friss levegő, az erdőség gazdag ózon légköre, a patak vizének üdesége, a kitűnő forrás-víz, a gyógyhatású meleg forrás, ez mind együttvéve Menyházát a gyógy- és üdülő helyek első sorába helyezik.

Évről-évre növekedett a fürdőlátogatók száma. Az idén éri el ez a szám a legmagasabb fokot. Régente az volt a panasz, hogy kaszt-szellem uralkodik e helyen, hogy a mi megyei celebritásaink elkülönítik magukat — nem érintkeznek azokkal, kik nem tartoznak a cékushoz, sőt bizonyos fensőség érzetében nagy uriasan nem törődtek a többiekkel, az ő szemükben a minorium gentiummal.

Nem kutatjuk, hogy mennyiben volt igaz ez a panasz, ez a szemrehányás, de ez ma már szintén csak mesének látszik. Sőt — ma már azt tapasztaljuk, hogy azok, kik állásuknál, tekintélyüknél fogva befolyással vannak a fürdői dolgok intézésében, minden befolyásukat, minden figyelmüket a nagy közönségre fordítják, hogy az minél kényelmesebben, és minél nagyobb megelégedettségben töltsen el Menyházán az üdülésre és pihenésre szánt napokat.

A legszebb példával jár elől e tekintetben *Vásárhelyi* Béla főrendiházi tag, *Urbán* Iván főispán, *Ormos* Péter nyug. alispán, *Nachtnébel* Odön és *Hajnal* dr. Mint a gentelman háziur vendégei körében, úgy irányítják ők az ottlét kellemetességeit és csakis ezeknek a tiszta uri, demokratikus elvnek köszönhető a fürdőnek oly hatalmas fellendülése.

Igen okos dolog volt az aradi orvosoktól, hogy nyári multságukat Menyházán rendezik. ők maguk meg fognak a fürdő minden előnyeiről győződni és ha majd megkérdezik tőlük, hogy hova menjünk jövőre nyaralni, biztos dolog, hogy nyugodt lelkiismerettel azt javasolják mindenkinek: *Menyházára*.

SZINHÁZ ES IRODALOM.

* **Komlóssy Ilonka**, az aradi színház naivája. a hat hetes pihenőt Kispesten *Balogh* Árpád társulatánál töltötte el, mint állandó vendég. Tegnap volt jutalomjátéka, eljátszván *Szentirmayné* a *Dolovai-nábob leányá*-ban. Kis-Pest női közönsége el is halmozta kedvencét sok virágadományokkal s tapssal és számtalan kihívással tüntette ki társaival együtt.

* **Krecsányi és a budaiak**. Arra a hirre, hogy jövőre ismét *Krecsányi* kapja meg a budapesti nyári szinkört, száz budai polgár levélben üdvözölte az érdekes színigazgatót. Gratuláltak fiúmei és trieszti sikereihez s kifejezték örömeiket, hogy viszontlátják azt a színigazgatót, aki a legtöbbet fáradozott a budai szinkör érdekében.

* **A waggongyári dalkör hangversenye**. *Szilágyi* Gyula karnagy vezetése mellett az aradi waggongyári dalkör kiválóan sikerült hangversenyt rendezett tegnap este a Központi Szálló kerthelyiségében. Nagy közönség jelenlétében

folyt le a hangverseny, melynek keretében bemutatották a kassai országos dalárversenyen előadandó énekszámot is. Az összevágó, mintaszerű és élvezetes előadás megnyerte a közönség tetszését.

A Szelle-Kormos ügy.

(Uj vizsgálóbíró.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29.

Nagy csendben, zárt ajtók megett folyik le most minden újabb eseménye a *Szelle és Kormos* ügyének. Az aradi törvényszék birói karában csaknem mindenkinek akadt szerepe az oly híressé vált bűnügyben.

Dacára ennek, semmiféle hír nem szivárog ki a nyilvánosságra, a bűnügy részleteit erősen titokban tartják. Annyi bizonyos, hogy a vizsgálat kérdésében még nem történt döntés, sőt ez még csak napok, esetleg egy-két hét múlva várható. Részint azért, mert a Szellének adott felebbezési határidő, a nyolc nap még nem járt le s Szelléné ügyvédje csak a felebbezési határidő utolsó napján adja be írásbeli felebbezését.

De azonkívül a vizsgálat eldöntésének kérdését nagyon hátráltatja az a körülmény, hogy Kormos sincs még kihallgatva, s ez iránt, mint értesülünk, a megkeresés még fel sem küldetett a budapesti büntető törvényszékhez. Ha azután Kormos ki lesz hallgatva, neki is nyolc napi határidőt ad a perrendtartás esetleges felebbezésének írásbeli megindolására.

Az előleges és rövid vizsgálat során azonban oly fordulat állott be, melynek következtében az eljáró vizsgálóbíró kénytelen volt egy olyan végzést hozni, mely nem vonatkozik a vizsgálatra. A vizsgálóbírónak ezt a másirányú végzését erősen titkolják, de annyit tudunk, hogy Szelléné ezt megfélebbezte. A megfélebbezett végzés ezen része felett döntött a szombaton tartott váditanács. Hogy mint határozott ez, azt nem tudjuk. Szükségesnek látszott továbbá, hogy beszeressék a kuriának azt a tanácsjegyzőkönyvét, melyet a *Sonnenfeld és Bing csódból* fakadt kuriai ítélet alkalmával fogalmaztak s mely a hetes tanács ítélet előtti tanácskozásának legintimebb részleteit tartalmazta. Ebből a tanácsjegyzőkönyvből ki fog tűnni az is, hogy kik szavaztak az ítélet mellett. Ez a tanácsjegyzőkönyv már megérkezett és külön vizsgálat tárgyát fogja képezni.

A vizsgálatot különben ezentúl *Nyirő* Géza dr. az aradi törvényszék területére kirendelt rendes vizsgálóbíró fogja vezetni, mert *Ribiczey* Ferenc törvényszéki bíró, a ki a vizsgálatot vezette, megkezdi szabadságát.

A Szelle csódbünyében ma sem történt újabb fordulat; hacsak azt nem jegyeztük fel, hogy Szelle József nincs megelégedve eddigi jogtanácsosával, aki a fizetéseket mindaddig eszközölte, és most más ügyvédet keres magának. Szelle különben ma megfélebbezte az aradi törvényszék azon végzését, melylyel ez a csőd megszüntetési kérvényét félretenni rendelte, avval a megokolással, hogy mindaddig, míg az elismert követelések kifizetve, az el nem ismert követelések pedig biztosítva nincsenek, a kérvény fölött határozni nem lehet.

A csődválasztmány még mindaddig nem határozott a felett, vajjon elárvereztetie a Szelle butorait, vagy nem. Álláspontja az, hogy ha észreveszik Szellénél a komoly fizetési illetve rendezési szándékot, akkor adnak neki határidőt a csőd felszámolási határidő napjáig, azaz szeptember 5-éig. Ellenben ha Szelle nem akarna fizetni, s a komoly rendezés kérdését huzza-halasztja, akkor a csődválasztmány uta-

sítani fogja *Kertész* Miksa dr. tömeggondnokot, hogy a Szelle házában feltalálható ingóságokat szállítsa el és árvereztesse el.

Hír szerint Szelléné ugyan igényt fog bejelenteni a butorokra, sőt már egy adóárverési jegyzőkönyvet is terjesztett be a választmányhoz, a melylyel azt kívánja igazolni, hogy a butorokat, melyeket hátralékos adó miatt már egyszer elárvereztek, ő vette meg az árverésen.

Csakhogy ebből az adóárverési jegyzőkönyvből az tűnik ki, hogy a butorokat, melyek 8—10,000 forintra voltak becsülve, Szelléné körülbelül 400 forintért vette meg, a nyilvánosság kizárásával. Más ajánlattevő nem volt, Szellének nyilván nem hívtak vendéget ehhez az aktushoz.

Mint hogy minden csódbünyben hivatalból indul meg a hamis bukás miatt a vizsgálat, erre a momentumra is ki fog terjedni a hatóság figyelme.

Kerékpárok veszedelme.

(Tömeges bicikli-lopás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, július 29.

Csinos kis történetkével foglalkozik mostanában a fővárosi és a gödöllői rendőrség. Nagy furfanggal kigondolt és még nagyobb erélylyel végrehajtott bicikli-lopásról van szó, a melyet a tettesek szisztematikusan folytattak, de a rendőrség ébersége folytán immár rajta vesztek.

A ferencvárosi korcsmárhoz gyakran tért be egy-egy biciklista egy pohár sörre. A gépet az alatt a korcsma előtt hagyta, szokás szerint odatámasztván azt a falhoz. Mire megint kikerült a korcsmából, a bicikli úgy eltűnt, mintha soha ott nem lett volna.

Igy ment ez jó ideig. A kerékpárvesztesek persze fűhöz-fához kapkodtak, szaladtak Ponceiustól Pilátusig: a bicikli csak nem került elő.

A dolog pedig úgy esett, hogy valaki, a kinek a felügyelet nélkül hagyott kerékpárokra foga volt, az ilyen kerékpárra felkapott és vigan karikázott vele s meg sem állt Gödöllőig, a hol a korcsmárosnak egy testvérbátyja lakott.

Mikor a fővárosi rendőrséghez már harminc-negyven ily följelentés érkezett, végre is feltűnt a dolog, hogy éppen az említett korcsma előtt hagyott kerékpárok tűnnek el.

Két kerékpáros detektív vállalkozott a rejtélyes dolog kipuhatolására. Az egyik betért egy pohár sörre, künn hagyván a kerékpárt. A másik pedig az utcasarkon lesbe állt.

Rövid idő múlva észrevette, hogy a társának kerékpárjára csakugyan fölkap valaki s eszeveszett iramodással karikázott el a világba.

A kerékpáros detektív pedig utána. Azonban az előbbi sokkal jobb kerékpáros volt, mint a rendőr. S noha a detektívnek majd a tüdeje esett ki a nagy versenyben, utólérni még sem tudta, mindaddig, a míg Gödöllőre nem érkezett az illető, egy ház előtt megállt és leszállt a gépről.

A detektív, a ki társának kerékpárját megismerte, szóba állt az illetővel.

— Kinek a kerékpárján jött ön idáig? — kérdezte kíváncsian.

— Kinek mi köze hozzá? vágott vissza a kérdezett. Igenis kerékpáron jöttem ide. Ehhez jogom van, mint mindenkinek.

A detektív erre igazolván magát, letartóztatta az illetőt; visszahozta Budapestre, a hol a következő tényállást derítette ki:

A biciklivel a korcsmáros testvérbátyja

karikázott el. A házkutatás alkalmával idegen kerékpárokat nem találtak a házban; ellenben tizennégy-tizenöt kerékpárt találtak gödöllői embereknel, a kik a letartóztatott embertől potom áron vásárolták meg a gépeket.

A kihallgatás után szabadlábba helyezték. Lehet, hogy kauciót tett le az illető, mert meg lehetőszen jómódu.

SPORT.

+ Az aradhegyvidéki turista egyesület választmányára élénk érdeklődés mellett ülést tartott, melynek legfőbb tárgyát a kirándulások és a tagfölvétel képezte. A gainai kiránduláson résztvettek: *Bogsán Károly, Palotay Antal, Hesch Vilmos, Sóthy János Zentáról, Bogsán János és Földes Béla*; a vidékről pedig *Ajtay Sándor* vezetése mellett csoportosultak: *Szathmáry János, Szathmáry Béla, ifj. Boros Vida, Ory Ferenc, dr. Csávássy Zoltán, Tompa Aliz, Ory Béla és Ajtay Béla*. A Menyházára tervezett kirándulás, miután a Krisztina-bálat elhagyták, egy időre elmaradt. A többi kirándulást a már közzétett program szerint fogja az egyesület megtartani. A legközelebbi augusztus 4-én lesz a Rákócy-hegyre, mely iránt a vidéken is igen nagy az érdeklődés. A petrozsényi kirándulás élén *Schmidt Gyula, Blaschka Ernő* és *Denifleé Ferenc* állanak. Ezen kirándulásra eddig husznál többen jelentkeztek. Rendes tagokul fölvételnek: *Sóthy János (Zenta), Nádray Aurel, Lomm Nándor, Drágos Arisztid, Erdélyi Béla, Szeredy Gyula, Ercy Oszkár, Burgics Vilmos, Themes Rezső, Ulrich János, Mold József, Schaffer Ferenc, Butschek Győző, Jakóts Ernő és Schwarc Ede*. Az ülésen résztvettek: *Tedeschy Viktor* elnök. *Ajtay Sándor, Blaschka Ernő, Gregus István, Lamberger Lajos dr., Máday Mátyas, Nagy Sándor, Palotay Antal, Schmidt Gyula, Schmidt János dr., Szánthó Mihály, Sztojka József és Szilágyi György*.

„Hallja maga Bartha Miklós!”

(Gyöngyi mint Fregoli.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29

A kolozsvári Nemzeti színházon kedden felelevenítettek egy német földről megmagyáritottan hozzánk plántált kvodlibet-szerű bohózatot: a „*Színházi képtelenségek*”-et, melynek keretébe *Gyöngyi Izsó*, az ötletes komikus egy új felvonást „A magyar Fregoli”-t szőtt be. A Gyöngyi invencióját dicsérő betétbe pompás bolondériák vannak, többek között egy olyan zsidó boltos imitációja, a ki *áru* is, meg *imádkozik* is. Mikor Gyöngyi ezt a szerepet adja, persze stilszerű mellékletekkel és telivér Rombach-utcai zsargonban, a közönség nevet, és „hogy volt”-oz.

Am ugylátszik, hogy akadt mégis egy ember, a ki, érthetetlen okokból, vallásának kicégérezését látta a komikus alakításban. Másnap ugyanis, a posta Gyöngyinek egy álnívvel alájegyzett levelet hozott, mely hangzik szóról-szóra eképen:

Hallja maga Bartha Miklós!

Tegnap estig én voltam magának egy bámulója és egy tisztelője, hanem a tegnap este elvette kedvemet a maga művészetétől.

Hát mondja csak maga derék zsidó ember, nem félt, hogy mikor az este ott a színpadon a *gojok* nagy öröme kifigurázta a zsidót, hogy a jó Isten, a ki magát teremtette és tehetőséget, szerencsét adott magának, hirtelen egy menykővet futtat magába!

Es a maga gyermekei, azokból jó zsidók válnak, ha látják, hogy az édes apjuk csupa

passzióból ily világításban mutatja be a zsidót, a vérért?

Ha egy *gaj* egy darabot ír és abban jellemelőnek festi le a zsidót (de nem csufolja a vallását, az imádságát) és maga játssza el nohát ezt muszáj, mert abból él, hogy bohóckodjon.

De hisz ezt a csufoságot maga (a nagy zseni) komponálta és senki sem kérte, kényszerítette erre, hogy saját fajtát és vallását pár száz ember előtt csuffá tegye, blamirozza.

No hát, ha majd magát temetik és a pap érdemeit felsorolja, én odakiáltom, hogy:

— Művész volt az igaz, de ember nem volt!

Es most produkálja tovább magát és csufolja ki a szegény zsidót, aztán igyon pertut *Bartha Miklóssal* és heverjenek a babérjaikon együtt, mert méltók egymáshoz.

Ezt üzeni magának egy *Bocher*

Gyöngyi, mikor végigolvasta a kissé különös írást, meglepődött. Megvolt az öntudata, hogy reliigióját nem gunyolta ki, annál kevésbé mert, mint sokan tudják, egyike a legbuzgóbb zsidóknak. Mindenképen válaszolni akart az anonim levél írójának, de nem tudta természetesen, hogy nova adressálja a sorokat. Egy kolozsvári újságot kért meg, hogy hozza ezt nyilvánosságra. És itt az ő felelete:

Válaszom egy *Bochernek*.

„Ha majdan engem temetni fognak” — mondja ön, a rabbi bucsuzatójához hozzá fogja fűzni, „Gyöngyi Izsó művész volt, de ember nem volt!”

Köszönöm a művész nevezetet! Emberi voltomat pedig Adonáj ítéli meg.

Egyet kinyilatkoztatok: az én hithűségem kétségen felül áll, az én hithűségem kedvesebb az Urnak, mint az öné és önhöz hasonlóké. Az én hithűségem értékesebb az önénél, mert fajomnak, népemnek (ezt büszkén mondom) több hasznára voltam az emancipáció-recepció óta, mint bármely hitsorsosom és épen ezért nekem, a színésznek, a zsidó embernek, jogomban van ostorozni a fajombeliek csunya, rut szokásait. Ha már a rabbi nem bír önökre, *képmutatókra* hatni, tőle nem fogadják el, hogy az Urhoz intézett ima alatt a földi dolgokkal foglalkozni illetlen és büns, én a színész, a zsidó, ezt pellengerre állítottam. Tessék okulni belőle! Ez az én hivatásom és ezt buzgón teljesítem is.

Gyöngyi Izsó.

Ezek a sorok helyesen és okosan vannak mondva. Mert igazán való tévedés az, ha bárki, egy kissé karrikírozott *tipus* színész-személyesítőjét avval gyanúsítja meg, hogy célzatosan és rosszhiszeműen persziflál egy vallást, illetve fajt. *Mokány Berci* nem botránkoztatja meg a magyarokat, *John Ruhl* nem inzultálja a brittek nemzeti büszkeségét, a veres nadrágos *Piout Piout* megmosolyogják a sovinszta gallok, s *Uncle Sam* népszerű mindenütt, a hol a csilagos amerikai zászló lobog. Pedig mindegyikük egy-egy nemzeti torzkép.

MULATSÁGOK.

(=) **Regruta-bál.** Az ujoncok bárendezőbizottsága augusztus hó 1-én értekezletet tart a Braun-féle színházi sörcsarnokban. Az érdekelteket ez uton hívja meg a rendezőség.

(=) **Táncmultság Gyorokon.** A gyoroki *iparos olvasó kör* könyvtár alapja javára augusztus hó 4-én *vasárnap*, sajtó körhelyiségében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti-díj: személyenként 2 korona, családjegy 3 korona. A táncmultság este 8 órakor kezdődik.

Millió sikkasztás.

(A hercegi főpénztáros bűne.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 29.

Honnan lehet *apránként* egy milliót el-sikkasztani? Erre a kérdésre Bécsből kapjuk a feleletet, mely így hangzik: Egy milliót *apránként* csak azokból az óriási nagyságu főuri vagyontömegekből lehet elsikkasztani, amiket maga a gazda rengeteg nagyságuk miatt nem tekinthet át és kénytelen alkalmazottainak hűségében megbízni.

El lehet képzelni, mekkorra lehet az a vagyon, melyből lassankint egy milliót el lehet sikkasztani anélkül, hogy valaki észrevenné! A sikkasztás történetét egy ma esti bécsi újság mondja el, anélkül, hogy a szereplők nevét megnevezné. A millió sikkasztás története a bécsi lap szerint a következő:

Nemrég meghalt *Bécsben* egy hercegnek a főpénztárosa. Ura, a herceg egyike a monarchia legismertebb és leggazdagabb gavallérijainak. Mikor a herceg hű főpénztárosának, aki *negyvenhárom évig* szolgált, haláláról értesült, elhatározta, hogy a hű pénztárosnak impozáns temetést rendez.

— Azt akarom, — mondotta, — hogy tudják meg az emberek, mennyire becsülöm az ilyen hivatalnokot. Hivatalnokaimban barátaimat látom és öröködöm rajtuk, mint rokonaimon.

A herceg a meghalt pénztáros családját meghagyta a fényes lakásban, ahol a családfő életében laktak és hétézerkétszáz korona évi nyugdíjat adott az özvegynek.

Az örök pihenésre megtért pénztáros 43 évig szolgált a herceget és a legnagyobb odaadással, szorgalommal. Így mondta ezt maga a herceg. Szerinte meg is érdemelte volna, hogy e számos éven keresztül folytatott buzgó munkálkodást, magasabb helyről kitüntessék.

Kéves nappal ezután a hercegi pénztár ellenőre, aki épen felülvizsgálatot tartott, nagy meglepetéssel jött rá, hogy az elhunyt a leghütlenebb embere volt a hercegnek. Mert az összes könyvek, pénzeszkereinek felülvizsgálatánál arra a bámulatos meggyőződésre jutottak, hogy *egy fillér sem maradt a kasszában. Az eddig kimutatható eltűnt pénz kitesz már egy millió koronát.*

Minden kétséget kizárólag megállapítható volt, hogy az óriási összeget az *elhalt pénztáros saját céljaira használta fel.* A herceg, aki pénztárosát a legtisztességesebb, a legjellemesebb, leghübb emberének hitte, mikor meghallotta, hogy a belé helyezett bizalommal mennyire visszaélt, az néhány percig szólni sem tudott.

A nagyarányú sikkasztást a főpénztáros évek hosszú évek során át követhette el rendszeresen. Hogy mikor történt az első részlet elsikkasztása, eddig még nem volt megállapítható. Most még csak a sikkasztás igaz voltát lehetett megállapítani. Az elhunyt pénztáros időnkénti sikkasztásait csodás módon tudta leplezni, mert még iránta gyanu sem merült fel soha.

A vizsgálat alkalmával igen sok *ietéjegy* találtak, amelyek rendszeren voltak kiállítva s ugyszintén az elkönyvelés is helyes volt. Megfordítva azonban egy ilyen *letéjegy*et, a hátsó oldalán nagyösszegű számok voltak, amelyeket kész-

pénzben a főpénztárnok ur felvett. Az el-sikkasztott összeg legnagyobb részét ezek a letétjegyüzelmek képezték. Az üzleti könyvekben törléseket és hamis bevezetéseket találtak.

A vizsgálatot még nem fejezték be és valószínű, hogy a sikkasztott összeg nagyobb lesz az eddig megállapított egy millió koronánál.

Eddig még senki sem tudja, hogy milyen célokra fordíthatta az el-sikkasztott milliót a főpénztáros. Évi jövedelme 10 ezer korona volt, lakást, világítást és egyéb szükséges házi kellékeket ingyen kapott. Némelyek azt mondják, hogy a sikkasztónak különleges passziói voltak, ami tömérdek pénzébe került minden évben.

Bizonyos, hogy a főpénztáros óvatosan, a legnagyobb körültekintéssel követte el sikkasztásait, mert ha nem így lett volna, akkor ezt a panamát nem most, a pénztáros halála után fődözték volna föl.

HIREK.

Lázítás a zsidók ellen.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 29.

Minálunk úgy látszik melegágya van a felekezeti villongásoknak. Nemsokára oda jutunk, a hová Oroszország jutott oktalan és fékevesztett felekezeti gyűlölkedésével.

Ime napirenden van a vérvád, ez a nevetséges agyrem, melyet néhány lelketlen lázító tőkének használ fel. A nép pedig elhiszi ezeket az ócska és elkopott meséket, melyeket már a pólás gyerekeknek is véres részletezéssel mesélnek el a dadák. Am ezeken a vádakon minden ember mosolyog, a míg ez az érthetetlen felekezeti türelmetlenség ebben a formában jelenik meg.

De nem mosolyogni való az a hír, melyet a Magyarország ma es'i száma hoz. Olyan tünet ez, mely komoly gondolkodásra ad okot. Azt írja a nevezett lap, hogy *Dorozmán, Fél-egyházán, Szabadkán* és az ezen városok között fekvő vidéken a zsidók ellen rendszeres lázítás folyik.

Néhány sivár, fekete lelkű izgató avval vádolja a zsidókat, hogy megölik a keresztények gyermekeit. A nép valóságos forrongásban van s komoly incidensektől lehet tartani. Az izgatás hatása annyira komolylyá és fenyegetővé tette a helyzetet, hogy a hatóság minden lépést megtett a forrongás esetleges kitörése ellen.

A hatóságoknak a nézetük, hogy het k óta mesterséges bujtogatások folytak ezeken a vidékeken, a hol tiszta vegyítetlen magyar nép lakik. Az idézett lap felhívja a kormány és a hatóságok éber figyelmét.

Ideje is volna, hogy az ilyen kegyetlen üzelmeknek végre-valahára alaposan a végére járnának s lelepleznék azokat a gaz bujtogatókat, kik ily módon szeretnék megoldani a felekezeti kérdést.

A kánikula.

Arad, július 29.

Mennyire irigyeljük mi városi emberek, kik itt naponta végigcammogunk a forró aszfalton, azokat a boldog halandókat, kik valamely hegyaljai kolna hus árnyában találnak védelmet a nap forró tűzü sugarai ellen.

Mi minden pillanatban attól félünk, hogy lera-gadunk az olvadó aszfalton s a torkunkat égeti a forró levegő. A merre tekintünk, minden ember fuj-

tat, mint egy gőzös. Mindenki szeretne egy kis oduba bujva csendesen elmélkedni, de hát hol van itt olyan odu, hol a halandó nem olvad.

Maholnap, ha a meleg így marad, cseppfolyó-sokká válunk valamennyien. A hőség most betolako-dik mindenhová, nem lehet előle elzárkózni. A kánikula most ur s fejlehangja jár-kei az utcán ember és barom. S ebben a rettenetes állapotban egy sóhaj hatalmas kiyánsággá alakul bennük: *esőt, zá-port vagy vihart adj uramisten, de ne dinnyét, za-bot vagy kukoricát.* Eső kell a népek, semmi más.

Hej de másképp volna, ha most egy pár hűs csepp permetezné meg kiszáradt agyunkat. Hát még a termés! A buza, mely most kazalban fekszik, ime megpörkölődik, minek előtte még a malom henger-kövei közé jutna. Így történik Pécskán. Azt mondja egy hiradás, hogy az óriási hőség miatt az emberek nagy számmal betegednek meg. A pécskai határban az összes termést lepörkölte a forróság. A lakos-ság kétségbe van esve, mert a nagy hőség temér-dek károkat okoz mindenfelé.

No, ezt ugyan könnyű elhinni. Ugyan ki ne elégette volna meg a nyár „gyümölcsérlelő meleg“-ét, a mint ezt az ábécés oly szépen mondja. Pedig hát a kánikulának ilyen a természete. Szeszélyes, mint egy vénkisasszony, de ha aztán egyszer ráült a nyakadra, lásd, szegény polgár, hogyan kerülöd ki a megsülés élvezetét.

Hát a fürdő? Az bizony olyan, hogy megfő benne a tojás. A park árnyékos üdülő helyein a Szahara lehet érezzük. S mennyi tréfát üz velünk ez a csunya meleg. Este, mikor megakarjuk gyujtani a gázt, melynek lángjai mostani körülményeink között szinte hűsítőleg hatnak, mint bálban a limonádé, azt vesszük észre, hogy a gáz, a szelid, en-gedelmes gázlámpa fölmondta a szolgálatot. Nem ég. Találgatjuk az okát, míg végre a gyorsan segítségre hi-vott gázos, szinte fölényes mosolylyal jelenti ki: „Hja, a meleg.“ Vízet fog és beleönti a gázomé-terbe. Kiderül, hogy a hőség fölszította azt a vizet is, mely a gázométer rejtett kamráiban éleszi a gázt.

Ha legalább egy kis szél kerekedne, de a levegő oly nyugodt, oly csendes, a hőség pedig oly nagy, oly tikkasztó . . . (+)

— Személyi hírek. *Urbán Iván*, Aradmegye és Aradváros főispánja, két heti üdülésre nejével együtt Menyházára utazott. — *Ribicey Ferenc* tör-vényszéki bíró holnap kezd meg hat hétre terjedő szabadságát, melyet Erdély egyik fürdőhelyén fog eltölteni.

— A konopisti keresztelő. A konopisti kas-télyban vasárnap volt *Ferenc Ferdinánd* trón-örökös főherceg ujszülött leányának keresztelője. A hercegnő a *Zsófia, Mária, Terézia, Fran-ciska* neveket kapta. A keresztanya tisztét *Má-ria Terézia* főhercegnő töltötte be. A keresztelő után nagyobb ebéd volt. Ugy a főherceg nejé-nek, mint az ujszülött hercegnőnek állapota állandóan jó.

— A polgári takarékpénztár bűnügye. Meg-irtuk annak idején, hogy az ügyészség *Pless Mór* és társai ellen a *Dengl Lajos* és társai által megindított büntető eljárást megszüntette s hogy a nagyváradi főügyész helyben hagyta ezt a határozatot. Ebben az ügyben most újabb fordulat állott be: A panaszosok képviselője: *Pop István dr.* ügyvéd bejelentette a törvényszéknél a vád átvételét s már megtette indítványát a vizsgálóbírósnál a további vizsgálat elrendelése iránt. Így az ügy a vizsgálóbíró-ság elé került, ahol dr. *Pop* újabb bizonyítékokat kíván képviseltjei nevében előterjeszteni, mely a feljelentők szerint alapját képezheti a további büntető eljárásnak.

— A függetlenségi alakuló gyűlése. Az aradi függetlenségi párt vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg alakuló közgyűlését az ipartestület nagytermében. A népes közgyűlés

egyhangulag kimondta, hogy az aradi függetlenségi párt az országos függetlenségi a 48-as Kossuth-párt programja alapján megalakul. Pártelnökül egyhangu lelkesedéssel *Müller Károly* ügyvédet választották meg, a ki megköszönvén a személyébe helyezett bizalmat, buzdító szavakban lelkesítette és hívta fel tömörsülésre a függetlenségi polgárokat. A választások sora következett ezután: Alelnökké megválasztották: *Magyar Ferencet, Meistrovich Jánost, Nagy Sándor dr., Klein Ignácot, Tiszi Lajost Vizer Lajost.* A végrehajtó- és nagy- bizottság tagjainak kijelölése után *Müller Károly* az egyes városrészek elnökei, alelnökei és egyéb tisztviselőinek a megválasztására tett előterjesztést.

— A beteg szultán. *Abdul Hamid* ujabban különös betegségben szenved. Majdnem az egész napot és éjszakát álmában tölti el. A minap tizenöt óra hosszat aludt mélyen s mikor felébredt, alig volt egy óra hosszat ébren, s megint mély álomba szenderült. Orvosai aggodva állják körül a szultán ágát, a kinek bajára gyógyítást keresnek. Egyik legelső orvosa, a kit Arábiából hívtak évek előtt a szultán udvarába, egy ilyen hosszú álmából a törökök urát felébresztendő, jeges borogatást tett a szultán homlokára. Ezt most gyakrabban alkalmazzák, hogy a szultánt hosszantartó álmából felköltse. Az orvosok most abban állapodtak meg, hogy eret vágnak a szultánon, a kit az agy felé irányuló vértululás tett beteggé. Ebből magyarázták ki a kényur örökös alvását. A szultán csak akkor egyezett bele az operálásba, a mikor az orvosok a korán előtt esküt tettek, hogy a műtét minden legcsekélyebb veszély híján való. Az érvágást a minap végezték a szultánon, a kinek az elvesztett vérért a szolgáló-személyzet apró üvegesékbe töltötte s ezeket üvegenként száz piaszterért áruba bocsátják. És a török alattvalók közül sokan vannak, a kiknek a szultán véréből néhány csepp megér száz piasztert.

— A Baross-park kutja. Lapunk vasárnapi számában megirtuk, hogy *Posgay Lajos dr.* fő-orvos bakterológiai vizsgálat alapján megállapította, hogy a Baross-park kerek-kutjának vize egészségtelen s hogy a tanács már el is rendelte annak betömetését. Ennek dacára a kut még mindig érintetlenül áll a helyén, nemcsak hogy betömetéséről nem gondoskodtak, de még a forgalomból sem vették ki azáltal például, hogy legalább a vasárnapi napra vöd-rét levették, avagy ajtaját elzárták volna. Ké-vés az üdvösségre csak konstatálni a bajt s nem segíteni is rajta, különösen olyan sürgős esetekben, mint amilyen intézkedést ez kíván.

— Umberto király meggyilkolásának mai évfordulója alkalmából Rómában nagy gyász-ünnepélyeket tartottak. Az egész városban fekete lobogók lengettek, valamennyi üzlet be volt zárva. A Pantheonban mondott csendes misén *II. Viktor Emánuel* király is jelen volt az özvegy királynéval és az egész családdal.

— A beteg Crispi. Nápolyból táviratozzák: A *Crispi* állapotáról ma este 6 órakor közzétett orvosi jelentés azt mondja, hogy csökkent erő-állapot mellett az ideges betegségi tünetek egyre tartanak és a szivgyengeség fokozódik.

— A lesújtó honorárium. *Nyári Elek* já-nosházi cigányprimás ha eddigelé nem foglal-kozott pszikológiával, most kitanulhatta a „ve-gyes érzelmek“-et. „A sziv keserve“ cím alatt románcot szerzett és alázatos hódolattal beküldötte munkáját *Erzsébet* főhercegnőnek. Aztán lobogó szívvél várta a magas elismerést. A vá-laszt csakhamar leküldte a kabinetiroda. A pri-más ötven koronát kapott és — a saját ro-máncát.

— Ötven hadapród Aradon. Hétfőn reggel a budapesti személyvonattal a cs. es kir. bu-dapesti hadapród iskola ötven növendéke érke-zett Aradra. A kis katonák tanulmányutát tesz-nek s eközben érintik városunkat. A várban voltak elszállásolva a hadapródok, kik megte-kintették a várost és terep-szemlét is tartot-

tak. Kedden reggel utaznak el Alvincra, majd Gyulafehérvárra s így bejárják egész Erdélyt.

— **Uj anyakönyvezető.** A belügyminiszterium ideiglenes vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Arad vármegyében a *maroszlatai* anyakönyvi kerületbe dr. *Grossmann Emil* körorvost anyakönyvezetővé nevezte ki és a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

— **Galsa és a nemzetiszin.** Azt írják egyik pesti lapnak, hogy az Aradhoz nem messze eső *Galsa* községben egy kereskedő a háza előtt lévő ákácfaakat védő karókat nemzetiszinűre festette. Alighogy ez megtörtént, beállított hozzá a pópa, meg a tanító s nyájasan tudtára adták, hogy az esetben, ha a karókról a nemzetiszint le nem mosatja, nemcsak a befestett karókat, de az ákácfaakat is kivágják, ablakait pedig sorra beverik. A tudósító írárról, hogy a kereskedő mit válaszolt és mit cselekedett, semmit sem ír s levelét így fejezi be: „Ez az eset is bizonyítja, hogy Magyarországon sem meggyőződéséért, sem elveiért, sem nemzetiségéért senkit üldözni nem szabad, csak minket magyarokat.“

— **Tolsztoj második kiátkozása.** Pétervárról jelentik: *Antony*, Pétervár és Ladoga metropolitája ismét kiátkozta *Tolsztoj* Leó grófot az ortodox egyházból. A kiátkozás okairól a metropolita az egyházi hivatalos lapban a többi közt ezt mondja:

Tolsztoj Leó gróf még az ideai áprilisban közzétette válaszát a szent zsinat körlevelére; ebben a válaszban elég merész volt a gróf letagadni a szent zsinatnak azt az állítását, hogy az egyház megpróbálta őt az igaz utra visszavezetni.

Ezek után a metropolita így ír még:

Tolsztoj válaszában pozitív részét, az ő hitének kifejezését csak az iránta való *iszonyat* érzésével és mély szánnal lehet olvasni. Krisztus megtestesülésének történetét, a megváltásról és Krisztus isten voltáról szóló tanítást Tolsztoj gróf istenkáromlásnak mondja, s ezzel az egész kereszténységet eltörli. A mikor én mind ezt olvastam és a mikor arról értesültem, hogy Tolsztoj gróf kijelentette, hogy ha iratainak kinyomatását megengednék, „az ortodox egyháznak nemsokára csak rongyai maradnának“, akkor rémület fogott el ezért a szerencsétlen emberért. Lelki szemem előtt föltűnt *Julianus Apostata* alakja, a ki a Krisztusról szóló tanítást kiakarta irtani a föld színéről; szörnyű végére kellett gondolnom és hisztóriai gyalázatára. Szívem fájdalmasan összehorogt a gróf ez eszeveszett istenkáromlásának hallatára. A Krisztustól való elválás ama kijelentéssel, hogy az ő istenségének elismerése istenkáromlás, egyúttal önmagának elátkozása, önmagának kiátkozása Isten előtt.

— **Az elnöklő főispán.** Kassa város utolsó közgyűlésének egyhangúságát szép jelenet élénkítette meg. Ugyanis az egyik referens aljegyző a megelőző napi közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítése alkalmából a többi között ezt a kitélt használta:

— Mire a főispán ur ő méltósága . . .

Erre *Péchy* főispán, aki előkelő származása és állása mellett is ellensége a manap divatos címkorságnak, az aljegyzőhöz fordulva, a jövőre nézve a következő korrekciót rendelte el:

— *Ezentul kérem csak elnöklő főispán; s nem főispán ur ő méltósága.*

A bizottsági tagok természetesen lelkesen megéljenezték a népszerű főispán demokrata intézkedését.

— **Az állami adók behajtása.** *Lukács* László pénzügyminiszter az állami adók behajtására vonatkozólag a pénzügyigazgatóságokhoz körrendeletet intézett, melyben az foglaltatik, hogy az aratásnak vége lévén nemsokára a gazdember értékesíti a termését, szintugy a kereskedő és iparos is pénzhez jut, tehát a hátralékos állami adókat és kiucstári illetékeket a pénzügyigazgatóságok biztosítsák és az adóbehajtást kellő szigorral, de egyszersmind tapin-

tattal fogatosítsák. Egyben felhívta a törvényhatóságokat, hogy a pénzügyigazgatóságokat e munkájukban lehetőleg támogassák.

— **Két ingyenes hely a zenedében.** Az Arad város közönségének védnöksége alatt álló zenedében két városi tandíjmentes tanuló hely megüresedett. *Salacz* Gyula polgármester közli, hogy a kik ezen helyekre feivételni kívánnak, a polgármesteri hivatalban írásban vagy szóval a f. évi augusztus hó 20-ig jelentkezhetnek.

— **Eljegyzések.** *Jankovits* János, Makó város adóügyi tanácsosa eljegyezte gevejei *Papp Annuska* kisasszonyt Makón.

Schwarberger Manó brassói kereskedő tegnap tartotta eljegyzését *Kutányi* Juliska kisasszonnyal, *Kutányi* Ferenc aradi kereskedő leányával.

Szász Gyula könyvnyomdai gépmester eljegyezte *Kischer* Lőrinc leányát Teruskát Aradon.

— **Az eltűnt pénztáros becsülete.** Zentáról távirják, hogy *Horthy* János, a zentai takarékpénztár tisztviselője, kinek hirtelen eltűnése sok mende-mondára adott okot, eltűnésekor rendezte azt a 6000 korona hiányt, melyet ő ütött a takarékpénztárban. Ennek a 6000 koronának a fedezésére letette összes életbiztosítási kötvényeit és részvényeit. Aztán elutazott Péterváradra egy rokonához látogatoba. Nemsokára a Duna partján egy öltözet ruhát találtak és mellette egy papírt, a következő írással: „*Horthy* János zentai takarékpénztári tisztviselő ruhája.“ Valószínű, hogy *Horthy* öngyilkos lett.

— **Az udvari orvos halála.** *Ischlből* jelenti a táviró: *Widerhofer* dr. tanár udvari orvos tegnap éjjel hosszú súlyos betegség után 70-ik életévében meghalt. A holttestet Bécsbe szállítják és szerdán délután a hietzingi temetőben a családi sírba eltemetik.

— **Bécs ferde tornya.** Bécs városa versenyre kelt Páris és Bologna olasz városokkal, amennyiben mint ezek, most a császárváros is „dicsekedhetik“ ferde toronnyal. Az 1868-tól 1875-ig az elhalt *Schmidt* dóm-építőmester által épített fűnfhausi plébánia temploma ugyanis már négy év előtt észrevették, hogy a Gürtel-utcából nézve, a baloldali torony a városi oldal felé hajlik. A legújabb nivelláló eszközökkel folytatott megfigyelések folytán konstataáltak, hogy a hajlás csak a torony felső részére terjed ki, s a csúcs elhajlása 20 cmt-tesz. Az esetleges összeomlás veszélyének megelőzése végett az illetékes hatóságok megtették a kellő intézkedéseket. A hajlás oka a szakértők véleménye szerint konstrukcionális hibában rejlik. A tornyot most lebontják s új terv szerint építik föl.

— **Vilmos császár szakálla.** A germánok imperatora nagyon ért ahoz, hogy folyton beszéltesse magáról. Égnek álló bajuszával annak idején valószínű bajuszdivatot teremtett, mely az egész világot meghódította. Most a hatalmas császár úgy látszik megunta a fölfelé törtető bajuszt és mint környezetben beszél, mióta északi útjára indult, a bajusza lassankint visszanyeri természetes helyzetét és a császári áll azóta rövid körszakállal kezd ékeskedni. *Vilmos* császár most nagyon hasonlít atyjához, II. *Frigyeshez*, a ki tudvalevőleg szintén körszakállt viselt. A rövid körszakáll bizonyára divatot fog teremteni Németországban.

— **Ügyvédi fegyelmi egy körlevélért.** Érdekes fegyelmi ügy indult meg a szegedi ügyvédi kamaránál. Egy fiatal kartársuk, aki nemrégiben nyitott irodát, olyan körlevélben ajánlotta irodáját a jogkereső közönségnek, mely jogászvélemény szerint az ügyvédi hivatással és tekintéllyel nem fér össze. Az ügyvédi kamara is tudomást vevén a körlevélről, az azt kibocsájtó ügyvéd ellen fegyelmi eljárást indított.

— **A spiritusz áldozata.** Az asszonyok nagy részének okvetlenül szüksége van a — spirituszra. Részint hiúságból, részint restségből. Azt képzelik, hogy ha fűrtjeik jobban kunkorodnak, könnyebben beléjük bogozódik valaki, tehát a haját sütni kell. Egy kis kávéért meg restek tüzet csinálni vagy csináltatni, hanem előveszik a spirituszt. Szörnyűködve olvassák

ő nagyságaik naponkint a lapokban a „spiritusz áldozata“ vagy „áldozatai“ című híreket, de azért a spiritusztól s a „kolmizótól“ nem tudnak megválni s nem fogja őket elriasztani a következő szomorú eset sem, melyet egy bécsi lapnak Badenből sürgönyöznek. A Badenben fürdőző *Schlesinger* Katalin asszony, egy bécsi orvos özvegye, tegnap kinteljes halállal ért véget. Délután uzsonna-kávét készített magának. Közben a spiritusz palackot oly közel tartotta a lánghoz, hogy a palack explodált s az égő folyadék ráömlött az asszonyra. *Schlesingerné* asszony arca s az egész teste iszonyuan összeégett. A szerencsétlent kórházba szállították s víz-ágyba helyezték, de megmenteni nem lehetett, még tegnap délután szörnyű kínok közt mult ki. Egy-két fahasáb megóvhatta volna a kinteljes haláltól.

— **Az első magyar mérnök-doktor.** *Wlassics* Gyula kultuszminiszter tudvalevőleg nemrég megengedte, hogy a mérnökök is szerezhettek doktorátust. Németországban már régebb idő óta kapnak doktorátust a végzett mérnökök. Az első magyar ember, a ki német egyetemen doktorátust nyert, mint egy temesvári lap írja, *Rosenthal* József, *Rosenthal* M. temesvári bórkereskedő fia. A fiatalember a budapesti műegyetemre is járt s azután a müncheni és drézdi műegyetemen fejezte be tanulmányait.

— **Szerencsétlenség a zimándi pályaudvaron.** *Simándról* írja tudósítónk, hogy ott az Arad felől érkező vonat ma reggel elgázolt egy 14—15 éves fiugyermeket. A szerencsétlenség okának megállapítása végett a kisjenői főszolgabírósg megindította a vizsgálatot.

— **A kasszirő-szabályrendelet.** A lapok⁴ bejárta az a hír, hogy a miniszterelnök, mint belügyminiszter, rendeletet bocsátott ki, mely szerint a kávéházakban ezentul csak 40 évet meghaladott nőszemélyek alkalmazhatók ugynevezett kasszirőknak. Ez a hír módosításra szorul annyiban, hogy a belügyminiszter rendeletet bocsájtott ki, a melyet a törvényhatóságoknak is megküldött s melyben az foglaltatik, hogy ezentul minden kávéházban csak egy kasszirő alkalmazható, a kinek azonban sem kiszolgálnia, sem a vendégekkel poharaznia nem szabad.

— **Okirat hamisító ügyvéd.** A szolnoki törvényszéket érdekes ügy foglalkoztatja. — Az ügyészség indítványára a szolnoki vizsgálóbíró *Markbreit* Gyula dr. budapesti ügyvéd ellen köz- és magánokirat hamisítás, valamint hamis tanulás miatt elrendelte a hűn vizsgálatot. — Az ügyvéd testvérei azt a vádat emelték *Markbreit* ellen, hogy apjuk halála után felmutatott egy ajándékozási szerződést, melyben az apa vagyonát *Markbreit* Gyulának ajándékozta. A testvérek azonban azt állítják, hogy ez a szerződés hamisítvány, és hogy az apa aláírása sem valódi. A szolnoki vizsgálóbíró a legnagyobb eréllyel folytatja ez ügyben a vizsgálatot.

— **A kétnejű lord.** *Lord Russel*, a kit az angol felsőház olyan fényes ceremóniák között bigamia miatt három havi börtönre ítélte, mint Londonból jelentik, a *Holloway*-fogházban, a hol büntetését kitölti, súlyosan megbetegedett. A börtön főorvosa folyton az előkelő fogoly körül van, a ki álmatlanságban szenved és nem bír el semmiféle táplálékot.

— **Erdekes fogadás.** Ritka érdekes ügyben fog a lugosi törvényszék ítékezni. Az előzményei ezek: Ezelőtt két évvel történt, hogy egy lugosi vendéglobben egy vidám ur s két vidéki jegyző idogáltak. Eppen arról beszéltek, hogy a jegyző fegyelmi vizsgálat alatt áll s vajjon mi lesz a fegyelmi vizsgálat kimenetele. A vidám urnak az a szokása, hogy minden állítását erélyesen védelmezi. Az ő álláspontja most az volt, hogy a jegyzőt el fogják ítélni. S így szólott:

— Ha önt felmentik, ime ünnepélyesen kijelentem, hogy 6000 forintot fizetek készpénzben.

Az idő telt, a fegyelmi ügy véget ért s a jegyzőt felmentették. Most a jegyző a 6000 forintot

igérő urhoz fordult, aki azonban semmit sem akar az ígéretről tudni. A jegyző a lugosi törvényszék elé vitte a dolgot, az fog dönteni a fogadás ügyében.

— **Tűz a radnai uton.** Vasárnap délben a Radnai-ut 11-ik számú ház udvarában egy fűskamra ismeretlen okból kigyuladt. A tüzőtők idejekorán megjelentek a helyszínén s a tüzet elfojtották.

— **Egy kapitány öngyilkossága.** A budapesti 7. utász zászlóalj egy általánosan kedvelt kapitányát gyászolja most. Gleiszner Alfréd, a második század parancsnoka, öngyilkosságot követett el. A nagytehetségű katonát szerelmi bánat kergette a halálba. Egy okos, kedves leánnyal ismerkedett meg Budapesten és ismeretségük csakhamar szerelmi viszonyná fejlődött. A leány szegény volt, házasságot nem köthettek. A leány át is látta helyzetét és hogy szerelmi ügyüknek véget vessen, elköltözött Bécsbe. A kemény katonát ez a szívügy egészen megtörte. Bánatos, hallgatag lett, tisztársai közé is alig ment. Most azután drámai befejezést adott szomorú történetének. Megjelent a Radetzky-utáskaszárnyában és betért a századirodába. A század künn a mezőn gyakorlatozott, a számvevő altisztet és a napos káplárt pedig elküldte s magára zárta az iroda ajtaját. Később megjelent Gergő Viktor ügyeletes hadnagy, a ki be akart menni a századirodába, de megütközéssel vette észre, hogy az be van zárva. Rosszat sejtve, lakatost hivatott és feltörte a zárat. Gleiszner kapitány a földön feküdt, szétroncsolt koponyával, mellette pedig az ismétlődő katonafegyver volt. A fegyvercső puskaporos foltja bizonyította, hogy a szerencsétlen kapitány a katonafegyverrel követte el öngyilkosságát. Nyilván térdelő állásban lőtt a fejébe. Egyik íróasztalon erősen lepecsételt levél feküdt, a kapitány írta a Bécsbe költözött leányhoz. Az öngyilkosság híre nagy szomorúságot okozott az egész zászlóaljban, mert mindenki szerette a szerencsétlen katonát, akinek temetése vasárnap délután volt a szokásos katonai pompával. A koporsóra tett koszorúk közt egyiknek szalagján ez a fölírás volt olvasható: „Feledhetetlen barátjának — Gizi.

— **Az aradi, aradvidéki kovácmesterek és kovács segédek figyelmebe.** A m. kir. földmívelési miniszter ur rendelete értelmében a f. év őszén Aradon lópatkolási tanfolyam fog rendeztetni. — Ezen tanfolyamon részt vehet minden aradi és aradvidéki önálló kovács mester és olyan kovács segéd a ki mint segéd már két éven át műhelyben, gyárban, vagy gazdasági uradalomban alkalmazva volt. A vidékiek részére megkönnyítetik a tanfolyamon való részvétel az által, hogy élelmezési díj címén naponta egy koronát kapnak, ha vasuton jönnek ingyen Ill-ad osztályu vasuti jegyet, ha pedig kocsit vesznek igénybe az öt kilométernél nagyobb távolságoknál kilométerenként 15 fillért kapnak. — A jelentkezések augusztus 15-éig az aradmegyei gazdasági egyet tittkári hivatalánál eszközleendő vidékiek által esetleg az illető községi előljáróság útján. Az aradi ipartestület elnöksége Berán Antal elnök, Kiss Ferenc tittkár.

— **Katonazene.** A csász. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara holnap, kedden este a Központi szálló tündérbertjében egészen új műsorral hangversenyt rendez.

— **Lövöldöző korcsmárosné.** A hét elején történt Pankotán, hogy egy morodai legény gunyolni kezdte Szkokány Ilona ottani korcsmárosné, aki a felett annyira dühbe jött, hogy revolvert rántott elő s öt lépésnyi távoból rálőtt a legényre. Az ismeretlen nevű legény elmenekült a lövés után, s miután még eddig nem találták meg, nem tudható, hogy a lövés taláta-e. A második eset a napokban történt. Hett Jakab pankotai gazda átment Szkokány Ilonához, hogy vele egy perük miatt kiegyezzen. A korcsmárosné mindjárt a beszéd elején roppant idegesen viselkedett s midőn Hett az egyezséget meglagadta: revolvert rántott elő

zsebéből s közvetlen közelből rálőtt Hettre, akinek sikerült a fejének irányított lövés elől félreugrani s kiragadni a revolvert a felbőszült nő kezéből. A vizsgálatot a lövöldöző korcsmárosné ellen megindították.

— **A finánc szerelme.** Megrendítő gyilkossági eset történt tegnap Belobreszka határszéli községben, hol a belépő-állomás egyik pénzügyőr alkalmazottja féltékenységből agyonlőtte a társát. A szomorú eset részletei, mint nekünk írják, a következők: Schreiber Vilmos pénzügyőri felvigyázó már két év óta végzi a belobreszka határszéli állomáson a vámőri vizsgálatot. Eközben ismeretséget kötött Divald Imre kincstári erdővéd Mariska nevű leányával, a kivel szabad idejében kellemesen szórakozott. Társai irigyelték is tőle a szép leányt, a ki azzal is kimutatta Schreiber iránti jóindulatát, hogy a többi pénzügyőr udvarlását elutasította s a menyire lehetett, kerülte is őket. Schreiber részéről ez a barátság lassanként szerelemmé változott, ugy anyyira, hogy valóságos rabja lett a szép leánynak, míg a leány csakis baráti érülettel viseltetett iránta. A múlt hónapban azonban változás történt az állomáson: egy Vancsó Sándor nevű új pénzügyőrt helyeztek oda. Vancsó is csakhamar megismerkedett a szép erdőszleánnyal és a többiek legnagyobb bosszankodására a szép Mariska ettől az embertől nem idegenkedett, sőt szívesen vette udvarlásait. Schreiber, a mint ezt észrevette, elvesztette lelki nyugalmát és féltékenykedni kezdett. Sokszor tett szemrehányást a leánynak, de az iparkodott megnyugtatni, hogy az új legény iránt sem viseltetik más érzelmekkel, mint ő iránta. Schreiber ez a vallomás nem elégítette ki és leskelődni kezdett. Szombat éjjel szolgálatban volt Schreiber. Ejjél felé őrszolgálati helyét elhagyta, és elment az erdősz háza felé, a hol legnagyobb meglepetésére Vancsót együtt találta a leánnyal, amint azok a kapuban enyelegtek. Schreiber ekkor lekapta szolgálati fegyverét és rálőtt Vancsóra, a ki egy jalkiáltással összerogyott és meghalt. A másik golyót a leánynak szánta, de az elmenekült. Schreiber ezután bement az őrszobába, hol bejelentette az esetet. Schreiber elfogták és átadták a csendőrségnek.

— **Gavallér betyárok.** Vakmerő rablás történt e napokban a Zemplénmegyében lévő Tornyes pusztán. A pusztá tulajdonosa Hirschfeld Mór jelenleg egész családjával a pusztán lakik. Szombaton, hogy az aratást befejezték, a gazda mulatságot rendezett a munkásainak, a mely csak éjjeltájban ért véget, a mikor a cseléség is nyugalomra tért. Nemsokára ezután — így írják nekünk — négy álarcos rabló jelent meg a kastélyban Betörtek a gazda hálószobájába s revolvert szegeztek a mellének és így kényszerítették pénzének átadására. Hirschfeld nem tudott egyebet tenni, átadta az asztalfiókjában volt 180 forintot s kijelentette, hogy több pénz nincs a házban. A rablók azonban ezzel nem elégedtek meg, hanem követelték az ékszereket is, a melyek azonban a szomszéd szobában voltak, a hol Hirschfeld neje és két felnőtt leánya aludt. Ezek a zajra már felébredtek, de nem mertek kimozdulni a szobából. Az egyik betörő ekkor be akart nyitni a nők hálószobájába, azonban társai elébe állottak, hogy nem illik ilyenkor a nők szobájába behatolni, hanem beküldték Hirschfeldet, hogy ő hozza ki az ékszereket. Hirschfeld kénytelen volt engedni ennek a betyár-gavallériának, kivitte a nők ékszereit s miután a rablók azt magukhoz vették, azzal a figyelemzetéssel távoztak, hogy ha zajt mer ütni, legközelebb leölik az egész családot. Másnap a mint megvirradt, Hirschfeld bejelentette az esetet a rendőrségnek, a mely most keresi a gavallér betörőket, de eddig nem sikerült nyomukra akadni.

— **Vérgengző munkások.** Csurogról írják nekünk a következőket: A csurogi rétek vízmentesítési munkálatain 75 földmunkás dolgozik. A végzett heti munka után kijáró fizetéseiket szombaton délután szokták megkapni. Ezuttal is csoportonként fizette ki az ármentesítő társulat pénztárnoka a munkásokat, a kik a kapott pénz felosztása végett egy csurogi korcsmába mentek. Körülbelül 40—50 ember volt

együtt a korcsma udvarán, a kik már az osztokodás közben bort rendelték; a mikor pedig a pénz felosztása megtörtént, hozzáfogtak a kártyázáshoz, miközben alaposan hozzáláttak az iváshoz is. Ejjél felé járt már az idő, a mikor a berugott emberek összevesztek a kártyán Szó-szót követett s mivel így nem bódogultak, Gabor Antal egy literes üveget vágott Turi Pál fejéhez. Turit a vér rögtön elborította, de ezért nem hagyta annyiban a dolgot, hanem kést rántott és azzal Gaborára rontott. Erre aztán felugráltak a többi emberek is, a kik a két verekedő pártjára állottak és bicskakkal támadtak egymásra. A nagy lármára megjelentek a községi rendőrök is, a kik közbeléptek, hogy a verekedőket szétválasszák, de vesztükre, mert Botka András rendőrt szíven szurták. Hasonló sors érte Hadara Mihály munkást is; mind a kettő halva maradt a korcsma udvarán. Karmics Jásó, a mint társa elesett, elfutott a község házára, hogy segítséget hozzon: mire azonban visszaérkezett, a verekedők már szétfuttak. Csapán Ábrahám Imre, Fojért Pál, Ságbi András és Gödri Vince maradtak a helyszínén, a kik oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy úgy kellett őket elszállítani s felgyógyulásukhoz nincs is remény. A csendőrség most szedi össze a gyilkosokat, a kik még az éjjel megszöktek.

— **A nagy harang.** Nem arról a nagy harangról van szó, a melyre az adósságok óriási mennyiségét szokás betáblázni, hanem az erfurtdom nagy harangjáról: a Mária-Glóriosáról. Ez a harang részletekben haldoklik, a mennyiben néhány nap előtt egy 10—12 mázsás ércdarab zuhant le belőle, szerencsére úgy, hogy emberéletben nem okozott kárt. Időszerű tehát nekrológot írni a pusztulásnak induló ércóriásról, a mely 1497. óta két-három mértföldnyj távolságra hallatta bugó szavát. Az erfurtdom hírlap, a melyből e hirt merítjük, alkalomszerűnek tartja most felújítani a harang öntőjének, Kampen Gerhardnak nevét és azt állítja, hogy Kampen 1501 ben halt meg.

Tehát a mű éppen négyszáz évvel élte túl a mesterét.

— **Életunt szerelmes.** Vingai Géza halmii születésű 24 éves budapesti gépész ma reggel mellbe lőtte magát kedvese ablakai alatt. Szerelmes volt a leányba, aki nem viszonzta a fiatal ember érzelmeit. Ez keserítette el. Súlyos sérüléseivel a mentők vitték a Rókusba.

— **Ujtás!** Honisch L. István cs. és kir. főher. udvari fényképész művészeti académiai tag műtermében Szabadság-tér 16., (Dománpalota.) Telefon 858. Minden vásár- és ünnepnapon eszközölt felvételekről 6 drb. vizit fénykép 4 korona, 6 drb. kabinet fénykép 10 korona. A kabinet kép lehet: menyasszonyi, családi vagy bármilyen csoport felvételtől is. Művészies és pontos kivitel szigorúan be lesz tartva. A n. é. közönség szives figyelmét felhívjuk ezen ujtásra.

— **Kővé vált erdő.** Arizónában (Észak-Amerika) egy kővé vált erdőt fedeztek fel. Az egész erdő olyan, mintha achátkőből való volna. A kövesedés processzusa úgy történt, hogy ásványtartalmu vizek árasztották el az egész erdőt és a folyadék behatolt a növények szövetébe. Az idők folyamán aztán teljesen elpusztult a növények élőképessége és a fák megkövesedtek. Minthogy a kormány nem biztosítja ennek a csodaerdőnek a fenntartását, természetesen rögtön alakult az erdő kihalásáért egy részvénytársaság. Tehát nemsokára elpusztul az erdő.

— **Ami ebben a nagy hőségben elengedhetetlen, amit sem férfi, sem nő nem tud nélkülözni:** egy praktikus, jó legyező, elegáns és ötletes kivitelben Porter Vilmos koronás áruházában kapható. Az előrelátható idény miatt gyári áron alul történnek az eladások. Főüzlet Központi-szálloda, fiók-üzlet Vaskapu, Szabadságtér.

— **T. üzletfeleink** szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papirkereskedő urat (Szabadság tér 20. szám. Telefon 265 sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

Gály Sándor letartóztatása.

(Sima fegyvertársa a börtönben.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29

A szentesi járásbíróóság fogházának tegnap óta szenzációs foglya van: Gály Sándort őrzik ottan, a Sima Ferenc csatlósát, a szentesi botrányok egyik alakját, akit hónapok óta tartó köröztetés után tegnap, mint azt már röviden megírtuk, a szentesi vasutnál letartóztatott a szentesi rendőrség.

Gály ellen több mint husz ügyben folyik vizsgálat vagy ötben pedig már ítéletet is hozott a bíróság.

Tegnap délután fogta el a rendőrség Gály Sándort a szentesi pályaudvaron, ahová állítólag azért érkezett ismeretlen tartozkodási helyéről, hogy önmaga jelentkezék a reá váró büntetések kitöltésére. Az elfogatás részleteiről, melyek éppen az ellenkezőjét bizonyítják annak, hogy Gály önként sietett volna a börtönbe, a következő tudósítást kapjuk:

Tegnap, midőn a szentesi pályaudvarra berobogott a Szegedről érkező vonat, a pályaudvaron szolgálatot teljesítő rendőrszem nagy meglepetésére Gályt látta kisurranni a vasuti kocsiból. Már éppen a kijárat felé tartott, amidőn elébe állt a rendőr. Gály látva, hogy fölfedték, odalépett a rendőrhöz és ezeket mondta:

— Magának jutott az a kitüntető szerencse, hogy engem elfogjon.

Aztán élcelődni kezdett.

— Eogjon el tehát, ha nem, úgy én fogom el magát.

A rendőr természetesen nyomban letartóztatta Gályt és az érdekes fogásról jelentést tett a főkapitányságnak, ahol Gályt előállította.

A rendőrkapitányságnál Aradi Kálmán főkapitány rögtön vallatóra fogta Gályt. Egyszermind értesítette a járásbíróóságot a sikerült fogásról.

Az elfogott demagóg csak rövid ideig volt a szentesi főkapitányság foglya. Ott csak addig marasztották, amíg felvették az elfogatásról szóló jegyzőkönyvet s amíg az általános kérdésekre kihallgatták.

Ezek során Gályt azt hangoztatta, hogy önként és azért jött Szentesre, hogy bírái elé álljon. Ennek ellene szól azonban az a körülmény, hogy lopva igyekezett kimenekülni a pályaudvarról és csak akkor állt a rendőr elé, amikor az már joformán rátette a kezét.

A főkapitányságnál történt kihallgatás után arra kérte Gályt Aradi Kálmán főkapitányt, hogy elbucsuzhasson családjától. Ez a főkapitányság épületében rövid találkozás keretében meg is történt.

A szentesi büntető járásbíróóság, mihelyt tudomást szerzett az országosan körözött Gály letartóztatásáról, azonnal értesítette a főkapitányságot, hogy a foglyot szolgáltatassák át a bíróságnál. Erre nyomban átkísérték, Gályt ahol Gaal járásbíróónak adták át, aki viszont Szeles György albíróónak szolgáltatta ki.

Gály itt azon kéréssel fordult a bíróhoz, hogy engedjék meg neki, hogy még a délután folyamán szabad legyen. Ezen kérését azonban teljesíteni nem lehetett.

Ezután Gály Simaékhöz kívánczolt néhány percre, természetesen ezt sem engedte meg a bíróság.

Gály Sándor letartóztatásából kifolyólag a szegedi kir. ügyészség újabb sajtópört indított a Csongrádmegyei Ellenzék ellen. A megindított büntető eljárásra az adott okot, hogy Molnár László aláírással a nevezett lapban egy *Martir* című vezércikk jelent meg, amelyben a cikk szerzője a btkv. 174. §-ába ütköző büncselek-

ményt követte el, amennyiben a jogerősen elítelt Gály ténykedéseit feldicsérte és az elhangzott ítéletekkel szemben pártfogásba vette.

Az inkriminált cikket a következő sorok vezetik be:

„Szegény barátom . . . Szegény kollégám . . . Tegnap még azt mondtam és pedig örömmel, hogy csak nem bolond Gály szerkesztő, hogy leülje fogházbüntetését, ha nem muszáj . . . és örültem neki, hogy megszabadult; nemcsak én örültem, de velem együtt sokan . . . sokan . . .

És most alig telt egy két nap, midőn arról kell értesítenem Szentes város polgárságát, hogy bizony Pály Sándort, a Csongrádmegyei Ellenzék volt felelős szerkesztőjét elfogták.“

Ezután következnek az inkriminált paszuszok.

De nemes hivatása teljesítése közben előáll a „mumus“, a sajtópör. És szólj igazat, beverik a fejed! . . . mondja a közmondás, stb.“

Ilyen hangon ír az eltévelyedett szentesi laptárs, mely ahelyett, hogy a nép ügyével-bajával foglalkoznék, a szerkesztőjének a botrányával tölti meg a lapot.

TÖRVENYKEZÉS.

Testvérek egymás ellen.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 29.

Erdély egyik legvagyonosabb kereskedője volt Rosenblum József, de az utolsó években tönkrement s Budapestre ment lakni. Az öcsöcse, Rosenblum Pál pedig Marosvásárhelyen maradt s ma is gazdag ember hírében áll. Tavaly ez utóbbinak négy, összesen 3046 forint értékű váltóját perelték Budapesten. Sohr Arthur magánhivatalnok perelte a váltókat, de ezekről Rosenblum Pál a pörben azt állította, hogy hamisak.

Kiderülvén később, hogy a váltókat Rosenblum József adta át Sohrnak perlés végett, ez is, az idősebbik Rosenblum is a büntető törvényszék elé került. Rosenblum Pál ugyanis megesküdtött a váltók hamis voltára. Váltóhamisítás miatt került Rosenblum és Sohr a vádlottak padjára, emez mint bűnrészes.

Az ügyben ma került sorra a főtárgyalás Lenk Gyula kir. táblai bíró elnöklésével. A vádlottakat dr. Weisz Odön és dr. Brachfeld Hugó ügyvédek védik. Az ősz Rosenblum Józsefet, a kit tanuként is kihallgattak az első váltóperben, a börtönből vezették a törvényszék elé, mely őt az okirathamisítás vádján kívül hamis tanuzás miatt is vád alá helyezte. Sohr szabadlábban védekezik. Mind a ketten ártatlannak mondják magukat és Rosenblum József így mondja el a váltók történetét:

Azelőtt gazdag ember voltam s Nagyszébenben laktam. Ezreket költöttem a családomra, köztük Pál öcsémre is, a ki akkor apám házában élt. Tán 1882 ben kiházasítottam az öcsémet.

— Hol?

— Marosvásárhelyt s én is ott voltam a lakodalmon. Esküvő után fölhívtam Pál öcsémet magamhoz a szállodába. Ott figyelmeztettem, hogy csak legutóbb is közel 6100 forintot költöttem a családomra. Mivel jó parthiet csinált, megkérdeztem, hajlandó-e legalább ehez járulni?

— Es mit tett az öcsöcse?

Azt mondta, hogy a 6100 forint felét magára vállalja s így adta nekem a 3046 forintnyi váltókat, három 900 és egy 346 forintosat.

Előadta ezután Rosenblum József, hogy annyi évekig azért várt a váltókkal, mert maga gazdag ember volt, öcsöcének pedig időközben rosszra fordult a sorsa. Sajnosnak mondja, hogy

a mikor fordult a kocka és Rosenblum Pál jutott nagy vagyonhoz, esküdni-mert arra, hogy hamisak a váltók.

A tárgyalás holnap tovább folyik.

NAPIREND.

Július 30. Kedd. Róm. kath. naptár: Abdon. — Protestáns naptár: Abdon. — Görög-keleti naptár (július 17.): Marina. — A nap kel 4 óra 20 perckor, nyugszik 7 óra 19 perckor. — A hold kel 6 óra 24 perckor, nyugszik 3 óra 14 perckor.

Időjárás. Légnyomás reggel 7 órakor 763⁴ milliméter, délután 2 órakor 762⁵ milliméter. — Hőmérséklet reggel 7 órakor C^o + 24⁶, délután 2 órakor C^o + 32⁷. — Szél iránya és ereje reggel 7 órakor DK. 4, délután 2 órakor D. 3. — Felhőzet reggel 7 órakor derült, délután 2 órakor félborult. — Csapadék az utóbbi 24 órában Csepesség nyomán dörgéssel.

Időjárás. A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, meleg, zivatarok.

Szabadságsaroi emléktárgyak országos muzeuma (színház-épület 1-ső emelet.) Nyitva van mindennap délelőtt 8 óráig délután 6 óráig. Belépti-díj: Hétköznapokon 40 fillér, vasárnap 20 fillér.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van vasár- és ünnepnapokat kivéve, mindennap 11^{1/2}—12^{1/2} óráig. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége melletti ülésterem.

Vasuti közlekedés.

(Érvényes 1901. évi május hó 1-től.)

ARADROL		ARADRA	
Budapest felé indul:		Budapest felől érkezik:	
Nagyváradra reggel	5.10	Személyvonat reggel	6.05
Gyorsvonat reggel	8.18	Személysz. tv. reggel	9.10
Személyvonat d. e.	11.20	Gyorsvonat délelőtt	11.51
Személysz. tv. d. u.	3.56	Személyvonat d. u.	3.55
Gyorsvonat délután	4.21	Gyorsvonat este	7.11
Személyvonat este	9.35	Szmv. Szolnokról este	8.50
Erdély felé:		Erdély felől:	
Személyvonat reggel	6.35	Soborsinról reggel	6.59
Gyorsvonat délután	12.11	Személyvonat d. e.	10.50
Soborsinról délután	2.04	Radnáról délután	2.36
Személyvonat d. u.	4.30	Gyorsvonat délután	4.06
Radnáról este	6.35	Személyvonat este	8.57
Gyorsvonat este	7.18	Gyorsvonat délelőtt	8.08
Temevár felé:		Temevár felől:	
Személyvonat reggel	6.20	Vegyesvonat d. e.	10.43
Személyvonat d. e.	11.56	Személyvonat d. u.	3.44
Vegyesvonat délután	5.—	Személyvonat éjjel	10.55
Szeged felé:		Szeged felől:	
Vegyesvonat reggel	7.12	Személyvonat reggel	8.38
Személyvonat d. u.	4.09	Vegyesvonat este	7.06
Brád felé:		Brád felől:	
Személyvonat reggel	6.25	Borosbesről szv. r.	8.03
Vegyesvonat d. u.	12.06	Vegyesvonat d. e.	11.—
Borosbesről szv. du.	5.20	Személyvonat este	6.56

KOZGAZDASAG ES KOZLEKEDÉS.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 29.

Déltőzsde. A buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyöngye. Nyugodt irányzat mellett 17,000 métermázsra került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonamérek nyugodtak, változatlanok. Időjárás forróság.

Zárul 12 órakor:

Buza októberre	8.13—8.14
Rozs októberre	6.79—6.80
Zab októberre	6.33—6.34
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	5.22—5.33
Tengeri 1902. májusra	5.16—5.17
Repcze augusztusra	13.40—13.50

Zárul 5 órakor:

Buza októberre	8.12—8.13
Rozs októberre	6.79—6.80
Zab októberre	6.32—6.33
Tengeri júliusra	—
Tengeri augusztusra	5.27—5.28
Tengeri 1902. májusra	5.17—5.18
Repcze augusztusra	13.40—13.50

Zárul 5 órakor: korona

Oszták hitelrészvény	627.—
Magyar hitelrészvény	634.—
Leszámitolóbank részvény	427.—
Ríma-Murányi vasmű részvény	431.—
Oszták-magyar államvasuti részvény	628.50
Közuti vasut	568.—
Városi villamos vasut részvény	281.—

— Bécsi sortés vásár. (Telefon-jelentés.) Felhajthatott 4685 drb. ezek közt 3564 magyar ökör, 498 gácsországi, 622 német fajta, 1157 csont-marha. Az árak 1 koronával szilárdabbak. Magyar ökör elkelt 54—74, Gácsai 58—76, német 60—80 koronával mmázsánként.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, július 29.

Magyar aranyjárdék 40/0	118.35
Magyar koronajárdék 40/0	92.80
Magyar arany 41/20/0	120.25
Magyar ezüst 41/20/0	100.—
Magyar keleti vasut	118.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	92.25
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	93.50
Magyar nyereményjegyjegy kölcsön	173.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	143.50
Osztrák papírbárdék	98.95
Osztrák járdék ezüst	98.80
Osztrák járdék arany	118.—
Koronajárdék	95.75
1860-iki államsorajjegyek	140.—
Osztrák magyar bankrészvény	1640.—
Magyar hitelbank részvény	630.—
Osztrák hitelbank részvény	623.50
Osztrák-magyar államvasut	623.—
20 frankos arany (Napoleonodor)	19.02
Német birodalmi márka	117.35
London	239.65
Páris	95.15

CSARNOK.

Két barát.

Irta: Langenberg Miksa.

Fordította: Ritt Gyula.

[2]

(Folytatás.)

MASODIK FEJLET.

Négy év zajlott le a háború óta. Marnitz Róbert is levetette az egyenruhát és a katonai életet a polgári élettel cserélte föl: bíró volt egy porosz bíróságnál. Altenach grófot, ki az okkupáló sereggel csak két év múlva jött vissza, még nem látta. S a midőn a gróf is hazatért és átvette birtokainak kezelését; egyik levél a másikat érte, de a minduntalan közbejött akadályok folytán, egyik sem jutott a levelekben ígert találkához.

Marnitz szabadságát élvezte. Wiesbadent kereste fel és a szép fürdővárosban kellemes volt az élet. Az erdős Taunus volt kedvenc sétatálya és itt is töltötte el a nap legnagyobb részét. Az egyik nap, amint az árnyas lombok alatt sétálgatott, váratlan meglepetés érte. Amit az előreszámítás és jó szándékkal oly hosszú ideig nem tudott elérni, azt most a véletlen, ez a legfinnyesebb improvizátor varázsolta eléje. Altenach gróffal állott szemközt.

— Marnitz ur!

— Gróf ur!

Kölcsönös meglepetés, különös csodálkozás, amit egy szívből fakadó, igazi üdvözlés váltott fel.

— Százszoros köszönettel tartozom most orvosomnak, — szolt a gróf tréfásan — hogy ide küldött engem. No ez jól beütött, remélem is, hogy néhány pompás napot fogunk együtt tölteni!

— Egyedül tartózkodik itt a gróf ur?

— Igen! Kivel is lennék én itt; még mindig nőtlen vagyok. Egyedüli kísérőm az átkozott köszvény, a mit a téli hadjárásban szereztem. Hanem ön, mit csinál ön itt? Oly üdén és egészségesen néz ki, — hogy a wiesbadeni gyógyvizet önért ugyancsak hiába csörgedez.

— Istennek hála, jól érzem magam, — válaszolt Marnitz. — Csak a poros hivatal és az aktákat hagytam ott néhány hétre.

— Tehát egy kis ábrándozást üzni?

— Ha ön annak nevezi gróf ur — igen.

— Vagy tán a szívét is elveszteni?

— Öszintén szólva gróf ur, — nevetett Marnitz — az már elveszett.

— Mit nem mond! szabad gratulálni?

— Még nem gróf ur, — azt hiszem azonban, — hogy legközelebb már igen. — En ugyanis

— Pszt, kedves barátom — szakította félbe a gróf és karját Marnitz karjába öltötte, — az ilyen dolgokat legjobb egy pohár bor mellett elmondani! Jöjjön velem szállásomra a „Massau udvarba“, ott zavartalanul beszélgethetünk. Jöjjön!

És nemsokára a vendéglő árnyas erkélyén ültek, ahol zöld kristály poharakban, arany cseppekben gyöngyözött előttük a rajnainak a tüze.

A gróf fölemelte a poharát.

— Koccintsunk egy szép jövőreményében, szolt vidáman és a poharak egymásba csendültek.

— No most már meséljen. Lehet, — és komoly arcán egy könnyed mosoly lebegett — hogy aztán én is egy kis mesével szolgálhatok. Előbb azonban kíváncsi vagyok az ön szívére!

— Nem sok mesélni valóm van gróf ur, — vette át a szót Marnitz — tulajdonképen semmi! Mi láttuk egymást, megtanultuk egymást ismerni és — remélem, hogy néhány nap mul tán hallani fogom az ő szép ajkáról a boldogító igent!

— Wiesbadenben?

— Előreláthatólag itt. A fiatal hölgy, szü leivel, amint hallottam rövid időre ide jön!

— És ön biztos dolgában, — kedves barátom?

— Remélem! Az apa egy kissé különös ember, de az ily ügyekben a szülők, legutoljára lesznek értesítve.

— No akkor — vette kezébe a poharat a gróf — az ő boldogságára, kedves Marnitz! koccintottak és a poharak újra össze csengtek.

— Most azonban gróf ur, halljuk az ön meséjét!

A gróf egy pillanatig gondolkozva nézett maga elé.

— Tán valóban csak mese — szolt komolyan. — Látja kedves Marnitz, én éltem de lét is túlhaladtam... nem joggalanság tölem, egy fiatal úde életet az én hanyatló életemhez láncolni? Ön a fejét rázza... és látta én már számtalanszor gondoltam erre, anélkül hogy feladni tudtam volna reá. En mindig egyedül haladtam a világban és a szerelem még nem érintette a szívemet. Ekkor történt, hogy három évi távollét után, mikor visszatértem a hazamba, egy fiatal leánykát láttam viszont, ki harcba indulásomkor még csak gyermek volt. Alig hittem szemeimnek, mikor megláttam. Szemeinek édes, olvatag tekintete, karcsu lenge termete, kellemesen csengő, lágy hangja, az a fiatalos zománc, mi végig öntött egész lényén, lebilincselte, rabjává tett. Es én, ki már rég ki aludtnak, érzéktelennek hittem szívemet, csodálatos, fölébredni éreztem azt. Eleinte kinevettem magam, de szívem annál hevesebben kezdett lángolni. Nos és miért is tagadnám... boldognak érzem magam, mert érzem, hogy igazán szeretem őt. Sokat gondolkoztam, tépelődtem magamban, hogy mi tévő legyek. Le küzdjem ezt a szenvedélyt mi fogva tart, vagy megmondjam a leánynak őszintén, hogy mit érzek iránta. Sokáig nem határoztam el magam, míg végre

E szavaknál a gróf megakadt.

— Nos és, gróf ur? — kérdezte élénken Marnitz.

— Mig végre föltettem magamban, hogy meg fogom kérdezni, akar-e a feleségem lenni! Ő egy szomszéd birtokosnak a leánya... s hogy ha újra otthon leszek, akkor a sorsra bízom a dolgot.

— Remélem, hogy a sors az ön kezére fogja játszani gróf ur, — szolt közbe Marnitz — koccintsunk hát a szép sikerre, — és újra csengtek a poharak.

— Nem tudom miként fog végződni a dolog, — szolt aztán elgondolkozva a gróf, — azt az egyet azonban határozottan állithatom, hogy becsületes, hü férjet találna bennem, mert igaz, tiszta szívből szeretem ezt a leánykát! Es most kedves Marnitz, ezzel be is fejeztem az öreg ember meséjét!

— Ohó gróf ur! — szolt közbe Marnitz. — En még nem hallottam, hogy egy negyvenöt éves embert, az öregek közé számítottak volna. Es mindenki csak oly öreg, mint a minőnek magát tartja!

— Igaza van önnek barátom, és ezért is óhajtom boldogságomat fölhalálni!

(Folytatása következik.)

IDEGENEK ARADON.

— Julius 29. —

Központi Szálloda. Schwitzer táborszernagy Temesvár. — Dr. Winkler István ügyvéd Nagyvárad. — Leargyiko földbirtokos Bukarest. — Ravel Romalo földbirtokos Bukarest. — Krah Emil kereskedő Budapest. — Baró Dittfurt földbirtokos Záránd. — Malovan Károly kereskedő Bécs. — Weiberger

Samu kereskedő Bécs. — Grün Jakab és családja Segesvár. — Preisach Ignác kereskedő. — Szevér Elemér kárbeclő Kolozsvár. — Fischer Miksa Kolozsvár. — Dehnert Rudolf kereskedő Bécs. — Dr. Purjesz János ügyvéd Szeged. — Lusztig Sándor birtokos Szarvas.

Vass Szálloda. Mauro József plébános Csermő. — Fein Mór utazó Bécs. — Kutasi Dániel utazó Budapest. — Taussig Zoltán utazó Budapest. — Volf N. kereskedő Gyulafehérvár. — Weis Béla kereskedő Gyulafehérvár. — Gross Mór utazó Budapest. — Vaskovits Klára magánzó Budapest. — Kohn Mór utazó Budapest. — Schön Albert utazó Bécs.

Nádor szálloda. Klein Ignác magánzó Halmagy. — Soltész Döme kereskedő Temesvár. — Weisberger Ignác kereskedő Temesvár. — Özv. Kovács Béláné Borosjenő. — Serb István és családja Nagy-Kikinda. — Pintia Aurel ügyvédjelölt Halmagy. — Deutsch Mór malomtulajdonos Beel. Szidor Márton magánzó Temesvár. — Baits Miklós lelkész Gyapju.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

VASS GÉZA.

NYILTÉR.*

Az Arad és Vidéke 171. számában Tóth József ur, aradi lakosra vonatkozólag megjelent közlemény tárgyában az igazság érdekében a következőket óhajtom megjegyezni.

Két és fél éve én vezetem Tóth József urnak a peres utra jutó ügyei nagyobb részét és igazolhatom, hogy ezen idő alatt nevezett ügyfelem adósaival szemben mindig türelmes és kiméletes eljárást tanusított. Tudom, hogy sok esetben követeléseinek behajtásával kamatfizetés nélkül is éveken keresztül várakozik, hogy a törvényes kamatlábon felül nagyobb kamatot nem vesz és hogy Ségá külvárosban ez évben alig volt három vagy négy végrehajtása. Tapasztalatból igazolhatom azt is, hogy hosszas várakozása miatt sokszor százakra menő követeléseit elvesztette, mert adósaai vagyonukat átruházták.

Az, hogy száz, kétszáz percentet szedne, rémregényből vett koholmány, vagy gyűlölködő adósainak ráfogása.

Tóth Józsefnek korábban Szelle József volt az ügyvéde Ha van elégedetlenség egyes adósok részéről, úgy az csak azon időből származhatik a halmozott ügyvédi költségek miatt.

Ennyit tartottam szükségesnek egyelőre közzétenni.

Dr. Kertész Miksa,
ügyvéd.

KATONAHANGVERSENY.

Van szerencsém a t. cz. közönség szíves tudomására juttatni, hogy

ma kedden este a

KÖZPONTI SZÁLLODA

TÜNDÉRKERTJÉBEN,

a helybeli 33. gyalogezred zenekara

egészen új műsorral

HANGVERSENYT

rendez,

melyre a nagyérdemű közönség tisztelettel meghívatik.

* Kitünő konyha. * Hamisítatlan borok. *

Belépti-díj 40 fillér. — Kezdeté 8 órakor.

Számos látogatást kér

Nagy Lajos,

926

bérk.

* Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

15172—1901. szám.

Építési árlejtési hirdetmény.

Írásbeli zárt ajánlatok elfogadása mellett nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni következő tatarozási munkálatokra.

I. Aradon, a m. kir. jószágigazgatóságnál **1901. évi augusztus hó 16-án d. e. 9 órakor.**

1. Apátfalvai róm. kath. templom 447 kor. 93 fillér meg 147 kor. 28 fillér.

2. Apátfalvai róm. kath. lelkészlak 937 kor. 80 fillér, meg 104 kor. 60 fillér.

3. Csanád-palotai róm. kath. lelkészlak 831 kor. 35 fillér.

4. Német-szent-péteri róm. kath. lelkészlak és templom 2330 kor. 52 fillér, illetve 3423 kor. 20 fill. kikiáltási árral és a hitközség által természetben viselendő vagy készpénzzel megváltandó napszám.

II. Lippán a m. kir. kincstári ispánságnál **1901. évi augusztus hó 17-én d. e. 9 órakor.**

1. Glogováczi róm. kath. lelkészlak 295 kor. 47 fillér.

2. Zábrányi gör. kath. lelkészlak és templom 843 korona 29 fillér.

3. Hidegkúti róm. kath. templom és paplak 1953 korona 06 fillér.

4. Traunauai róm. kath. templom és lelkészlak 2906 kor. 46 fillér kikiáltási árral és a hitközség által természetben viselendő vagy készpénzzel megváltandó napszám.

III. Lugoson a m. kir. kincstári ispánságnál **1901. évi augusztus hó 19-én d. e. 9 órakor.**

1. Lugosi róm. kath. templom cseréptetőzet 262 korona 92 fillér.

2. Lugosi gör. kath. lelkészlak és tartozékai 2127 korona 35 fillér.

3. Lugosi gör. kath. templom 1037 korona 82 fillér.

4. Mehádiai róm. kath. lelkészlak és tartozékai 1398 kor. 04 fillér.

5. Bozovicsi róm. kath. templom és lelkészlak 1652 kor. 02 fillér.

6. Karánsebesi róm. kath. lelkészlak 815 korona 64 fillér.

7. Orsovai róm. kath. templom és lelkészlak 1067 korona 60 fillér. A lelkészlaknál építendő konyha és pincze lejáró 2226 korona 67 fillér.

8. Temes-szlatinai róm. kath. templom és paplak 1170 korona 02 fillér.

9. Facseti róm. kath. templom 1664 kor. 10 fillér kikiáltási árral és a hitközség által természetben viselendő vagy készpénzzel megváltandó napszám.

IV. Temesvárott a m. kir. kincstári ispánságnál **1901. évi augusztus hó 21-én d. e. 9 órakor.**

1. Kis-beckereki róm. kath. lelkészlak 953 kor. 99 fillér.

2. Új-bessenyoői róm. kath. templom és lelkészlak 528 korona 49 fillér.

3. Temes-szent-andrási róm. kath. templom 11513 korona 92 fillér.

4. Jezvini gör. kath. templomhoz egy külön álló harangállvány kiépítése 248 kor. 99 fillér.

5. Jezvini gör. kath. lelkészlak 132 kor. 72 fillér.

6. Szőreghi róm. kath. templomnak egy dupla ajtóva való ellátása 165 kor. 87 fillér.

7. Szakálházi róm. kath. lelkészlak 457 kor. 40 fillér.

8. Bogárosi róm. kath. templom és lelkészlak 2658 kor. 89 fillér.

9. Kis-komlósi róm. kath. lelkészlak 408 kor. 80 fillér kikiáltási árral és a hitközség által természetben viselendő, vagy készpénzzel megváltandó napszám.

V. Bács-Kulán a m. kir. kincstári ispánságnál **1901. évi augusztus hó 22-én d. e. 9 órakor.**

1. Kuczurai g. kath. lelkészlak 574 kor. 65 fillér.

2. Hódsági róm. kath. templom és lelkészlak 14777 kor. 13 fillér kikiáltási árral és a hitközség által természetben viselendő, vagy készpénzzel megváltandó napszám.

VI. Apatinban a m. kir. kincstári ispánságnál **1901. évi augusztus hó 23-án d. e. 9 órakor.**

A prigrivicza szent iváni róm. kath. templom 1042 kor. 06 fillér kikiáltási árral és a hitközség által természetben viselendő, vagy készpénzzel megváltandó napszám.

VII. Pancsován a m. kir. kincstári ispánságnál **1901. évi augusztus hó 24-én d. e. 9 órakor.**

A plosici róm. kath. templom és lelkészlak és tartozékai 2823 korona 58 fillér kikiáltási árral és a hitközség által természetben viselendő, vagy készpénzzel megváltandó napszám.

VIII. Temes-Rékáson a m. kir. kincstári ispánságnál **1901. évi augusztus hó 26-án d. e. 9 órakor.**

Temes-rékási róm. kath. lelkészlak 495 kor. 52 fill. kikiáltási árral és a hitközség által természetben viselendő, vagy készpénzzel megváltandó napszám.

IX. Nagy-Becskeken a m. kir. kincstári ispánságnál **1901. évi augusztus hó 27-én d. e. 9 órakor.**

Zsablyai róm. kath. lelkészlak 2154 kor. 32 fillér kikiáltási árral és a hitközség által természetben viselendő, vagy készpénzzel megváltandó napszám.

A részletes árlejtési feltételek és költségvetések a jószágigazgatóságnál illetőleg az ispánságnál megtekinthetők.

Aradon, 1901. július hó 24-én.

1009

Magy. kir. államjószágigazgatóság.

(Utánnomat nem díjaztatik.)

„Balf kénes iszapfürdő“

Sopron mellett,

a hasonnevű vasúti állomás közvetlen tözsomszedságában.

Télen és nyáron nyitva.

A gyógyfürdő erdős hegyektől védett gyönyörű völgyben terül el. Pormentes ozonduz levegő.

Javalva van: izom és izületi csusz, csuzos hűdések, kőszvényes izületi lob, idült izzadmányok, görvélykór, bujakór, idült fémmérgezés, az idegek betegségei, a légzőszervek hurutjai, idült bőrbetegségek, sérülések és különböző csontbántalmaknál.

Gyógyhatányok: Meleg kénes fürdők. Kénes-vasas lápfürdők, melyek női bajoknál és idült csuznál használnak (a hivatalos vegyelemzés szerint vasoxyd tartalomban 18-szor oly erősek, mint a világhírű Marienbadi moorfürdők.) **Villamos kénesvízfürdők.** (Dr. Gärtner módszere szerint,) melyek főleg idegbántalmaknál alkalmaztatnak rendkívüli sikerrel, **villamos fényfürdők** elhízás ellen. **Szénsavas pezsgőfürdők** szív- és idegbajok ellen, dr. Reitler-féle **forrólég készülékek.** **Hévízgyógyintézet.** Az összes fürdők a mai kornak megfelelően, a legnagyobb kenyellel vannak berendezve.

100 ágyra berendezett **állandó munkás sanatorium,** mely a magas belügyminiszteriumnak 1899. évi november hó 15-éről kelt 117214/VI. számú rendelete értelmében az ország összes törvényhatóságainak, nemkülönben a betegsegélyző pénztárak figyelmébe ajánlatott. A m. kir. államasutak alkalmazottai ezen sanatoriumba utaltatnak fürdőhasználat czéljából. Ezen munkás sanatorium betegségei napi 1 frt 08 kr.-ért teljes ellátás, u. m.: étkezés (reggeli, ebéd és vacsora) lakás, takarítás, világítás és a meleg kénes fürdők használatát élvezik.

Ivó kurául a kénes savanyuvizforrások és egy főleg a vese és hólyagbántalmaknál kitűnő gyógyhatású **lithiumos savanyuvizforrás** lesz használva, mely utóbbi savanyuvíz 25 üvegeje (fél liter) 5 koronába kerül.

Bővebb felvilágosítással szolgál: **Balf kénes gyógyfürdő igazgatósága,** vagy a tulajdonos **Med. dr. Wosinski** István. Posta, vasúti és telefon állomás a fürdőtelepen. 857

A női szépség emelésére, tökéletesítésére s fenntartására a legkiválóbb, teljesen ártalmatlan, vegyíztiszta és zairmentes készítmény a

Margit-Crème.

Rövid idő alatt szüntet szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlőhelyeket, még koros egyéneknek is néb bájos arciszint kölcsönöz.

Hamiltásoktól óvakodjunk. Vannak értéktelen utánzatok és hamiltások, melyek a lehetőségig hasonló alakban, kiállításban és árban kerülnek forgalomba, sőt a használati utasítás és hirdetés szöveg is az enyémnek másolata. Az ilyen utánzatoktól tessék óvakodni és csakis oly készítményeket elfogadni, melyek czimeres védjeggyel vannak lezárva. — Készítményeim a nméltóságú m. kir. kereskedelmi miniszterium által 4960. sz., valamint az osztrák kereskedelmi miniszterium által 41.104. sz. védjeggyel láttattak el. Legkiválóbb orvosi tekintélyek által ajánlatnak. Felelőseget csakis az én általam forgalomba hozott készítményekért vállatok.

A Margit Crème, miként az országos m. kir. chemiai intézet és központi vegykísérleti állomás vizsgálatai bizonyítják, higganyt, ólmot nem tartalmaz, tehát egy teljesen ártalmatlan vegykészítmény. — ára 50 kr., nagy 1 frt, szappan 35 kr., puder 60 kr., arosviz 50 kr., fogszappan 50 krajozár.

Üres tégelyek vissza nem vételnek, sem meg nem töltenek.

Gutori Földes Kelemen

gyógyszertára és vegyészeti laboratoriuma Aradon.

Hamiltásoktól óvakodjunk, csakis törvényes védjeggyel ellátott dobozok valódiak

Kapható minden gyógyszerárban és illatszerekkereskedésben.

Telefon 387. városi és megyei.

BRAUN N. A.

festők és kenczeraktarak

ARADON,

József főherceg-ut 12. és Forray-utca 7.

Ajánl saját gyártmányu olajfesték- és fénymázakat s minden e szakmába vágó cikkeket legjutányosabban,

Pontos és szolid kiszolgálás!

A Braun N. A.-féle 761

Amerikai padlózómozáncz készítője.

Ezen padlófénymáz szagtalan, mosható és röktön szárad. 1 kgr. 90 kr.

Vidéki rendelések postafordultával.

KOCH DÁNIEL

kerékpár és varrógépraktár, villanyos oszongó berendezési intézet.

Deák Ferencz-utca 42.

Nagy javító-műhely!

Mindennemű

kerékpárok és varrógépek

kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók. 656

Magy. kir. Államv. üztelv. Zágráb.

18187-1901. I. sz.

Pályázati hirdetés.

A m. kir. államvasutak Zágrábi üzletvezetőségének központjában egy 600 korona évi fizetés és 240 korona lakbér, valamint a szolgálati egyenruha élvezetével egybekötött hivatali állás üresedett meg.

Annak előrebocsátása mellett, hogy a polgári, alkalmoztatási jogosuló hadügyi, vagy honvédelmi minisiteri igazolvánnyal bíró kiszolgált altisztek az 1873. évi II. t. cz. értelmében ezen állások betöltésénél elsőbbséggel bírnak, felhívjuk mindazokat, a kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy kellőképp felszerelt folyamodványukat, melyben a magyar állampolgárság, s az igazolványos altiszteknél a 45. másoknál a 35-ik életévet meg nem haladó életkoron, ép- és egészséges testszervezeten felül a magyar írás és olvasásban, valamint a számolás elemeiben való jártasság is kellően igazolandó, a m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetőségéhez, legkésőbb f. évi augusztus hó 15-ig annál inkább beterjesszék, mert a később beérkező kérvények figyelembe vételét nem fogják.

A katonaságtól közvetlenül a szolgálat folytonosságának megszakítása nélkül, hozzánk átlépő katonai altiszteknél, véglegesítésük esetében a katonai szolgálatban töltött idő az alapszabály szerinti utánfizetésnek megfelelő hárszletekben leendő befizetése mellett nyugdíj jogosult idejökbe be fog számítani.

Zágráb, 1901. július hó 22-én.

Az üzletvezetőség.

SZEPLŐ

májfolt, bíbros bőrvörösséget és mindennemű aroztíz-tétlanságot bámulatos rövid idő alatt elmulaszt a Hajós-féle

IBOLYA-CRÉME

Használata rendkívül kellemes, a bőr által azonnal teljesen fel-szivódik minek következtében az arcnak szép ifju báj kö-lcsönöz. Ára 1 tégelynek 50 kr.

Az Ibolya créme hatását nagyban emeli az ugyanazon szerek-ből készült és rendkívül kellemes illatu

Ibolya-créme szappan á 35 kr.

Hajós-féle IBOLYA-TEJ

(Eau de Violette de Hajos.) Ezen higiénikus mosdóvíz az arc, nyak, karok és ke-zeknek megkapó szépséget, fehérilliom és róza színében tűndőklő varázsos sziat kölesönöz. Egy üveg 50 kr.

A képzelhető legfinomabb és leggyöngédebb alkatrészekből álló, jól tapadó és teljesen ártalmatlan powder az

IBOLYA-HÖLGYPOR

Ára 60 kr. Kapható fehér, róza és créme színben. Készítményeim a párisi és londoni hygienikus kiállításon, aranyérmekkel és diszoklevéllel lettek kitüntetve. — Sok hálairatokkal elismerve!

Óvakodjunk hamisításoktól! Kapható a készítő és feltalálónál

Hajós Árpád

gyógyszerlára és gyógyvegyészeti laboratoriumában

ARAD, Andrassy-tér 22. szám. a megyeházal szemben és VOJTEK és WEISZ uraknál.

304-1901. g. sz.

Árverési hirdetés.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a Mittelmann-féle szeszgyár telepen levő magtár 3 helyiségeknek f. évi július 1-től 3 évre való kér-beadása iránt folyó évi augusztus hó 5-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási-árak: 1. Az 1. 2. és 3. sz. 4600 mm. gabonát befogadó magtárra 750 korona. 2. A 4. sz. 6000-7000 mm. gabonát befogadó magtárra 1200 korona. 3. Az 5. sz. 4000-5000 mm. gabonát befogadó magtárra 1000 korona.

Bánatpénzül leteendő a kikiál-

tási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azok akkor a bánatpénz mellékelve van s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok úrnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1901. évi július hó 22-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.**Üzletfelosztás és végeladás!**

A férfi-divat, czipő- és kalapüzletem felosztása miatt hatóságilag engedélyezett

végeladást

rendegek és a raktáron lévő cikkek, férfi-, női- és gyermek-czipők, kalapok, ingek és nyakkendők, egyenruha cikkek stb. minden elfogadható árban eladatnak.

Az eladás naponta reggel 7 órától este 8 óráig történik.

Tisztelettel:

931

Márkus Lajos.

(Aradi Louvre)

Aradon, Andrassy-tér 15.

Aradi nyomdarszvénytársaság könyvnyomdája.

M. kir. államv. üzletvezetőség Miskolcz.

18522-1901. szám.

Pályázati hirdetés.

A magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőségé az általa kezelt összes vonalain és állomásain az 1901. év szeptember hó 1-től 1902. évi december 31-ig előforduló patkány, egér és egyéb kártékony férgek kiirtására egyen-nel nyilvános pályázatot hirdet.

Az ivenként 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség vonalain patkányirtásra 18522/901. számhoz felirással ellátott borítékba zárt és lepecsételt és a pályázati feltételek szerint kivánt okmányokkal felszerelt ajánlatok 1901. év augusztus hó 10. napjának délelőtti 12 órájáig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetőség titkári hivatalához kir. posta útján térítve-vevény mellett nyujtandók be.

Bánatpénz fejében 200 azaz kétszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmazás érték-papirokban a nevezett üzletvezetőség miskolczi gyűjtőpénztárában 1901. évi augusztus hó 9-ig déli 12 óráig letétbe helyezendő.

Értékpapírok a budapesti tőzsdén legutóbb jegyzett négy nappal nem régebb utolsó napi ár-folyam szerint, de a névértéken felül semmi esetben nem fognak számíttatni. Takarékpénztári betét könyvek bánatpénzül nem fogad-tatnak el.

Ajánlattevők kötelesek ajánlatukban az alkalmazandó írtszereket és eszközöket világosan megnevezni és hogy minden egyes írtoszer sikeres használhatósága az országos vegyészeti intézettől beszerzendő bizonyítványokkal, az alkalmazandó biztonszkőnyök kipróbált használhatósága pedig hitelt érdemlő más eredeti bizonyítványokkal lesz igazolandó.

A pályázat tárgyát képező munkára vonatkozó feltételek a kö-tendő szerződésben vannak részli-üzletvezetőség II. (pályafelügyeleti és építési) osztályában a hivatalos órák alatt betekintheők illető-leg megsejmelhetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik és azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő vagy a kitűzött határidőn túl érkezett ajánlatok figyelembe vételét nem fognak.

A miskolczi üzletvezetőség fen-tartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül tekintet nél-kül az ajánlat összegére szabadon választhasson és azzal a szerződést véglegesen megköthesse.

A bánatpénz fejében letett 200 korona készpénz vagy a fentiek szerint megállapított értékpapír az ajánlat el nem fogadása esetén az arról szóló értesítéssel egyidejűleg, de legkésőbb folyó 1901. év au-gusztus hó 30-ig a letétjegyet vissza-szolgáltatása ellenében kiadatik.

Az elfogadott ajánlattevő bánat-pénze a szerződés szerint mint biztosíték kezeltetik.

Miskolcz, 1901. július hó 13-án.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)